

DÉLVIDEK

ZOMBOR, 1942. JANUÁR 10.
Csihás Benő u. 3. II. ÉVFOLYAM, 7. SZ.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. f. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

Lankadatlan elhárító harcok a keleti arcvonalon

Lendületes japán előnyomulás a távolkeleti arcvonalokon — A Fülöp-szigetek meghódításával olyan támaszpontokhoz jut Japán, amelyekről déli irányban folytathatja támadásait — Szingapur fontos berendezéseit szétrombolták a japán bombák, a városban vakrémület lett urá

Az új világháború mindhárom arcvonalán nagy hevesseggel folynak a harcok. A keleti arcvonalon, — mint a német hadijelentés közli — lankadatlan erővel folynak az elhárító hadműveletek. A német légi-erők jelentős sikereket értek el a Krim félsziget vizein tartózkodó ellenséges hajók bombázásával.

Északafrikában, Szollum és Halfaya szakaszán fokozódott az ellenség nyomása. Az angolok szárazföldi, légi és tengerészeti erők összpontosított tüzevel támadják a német-olasz állásokat, amelyeket a tengely hatalmak szilárdan tartanak.

A távolkeleti hadszíntéren folytatódik a japán sikerek sorozata. Ugy a Fülöp-szigeteken, mint a maláj félszigeten a befejezés felé közelednek a hadműveletek. Az eddigi hadműveletek során a japánok nagyon jelentős mennyiségű hadianyagot zsákmányoltak és nagyszámú foglyot ejtettek. A japán szószóló kijelentette, hogy a hinduk nagy tömegekben szöknek át az angoloktól a japán csapatokhoz, azok a hinduk pedig, akik fogolyként kerülnek a japánok közé, hihetetlenül gyorsan megbarátkoznak velük. A hinduk sokkal szívesebben harcolnak a japánokkal, mint a fehér fajú és őket kizsákmányoló angolokkal. Ennek — japán vélemény szerint — igen nagy jelentősége van a maláj hadműveletek befejezése utáni események kialakulásában.

A londoni

rádió hírmagyarázója szerint a Japánok kihasználják tengeri fölényüket és állandóan friss csapatokat küldenek a Fülöp-szigetekre. Mac Arthur tábornok amerikai csapatai egyre súlyosabb helyzetbe kerülnek, és helyzetük ma már reménytelennek mondható. A tábornok nem tudja megakadályozni a szigetek japán kézre jutását. A hírmagyarázó hozzátévi, hogy Japán a Fülöp-szigetekkel olyan támaszpontokra tesz szert, amelyek felhasználásával messzemenő jelentőségű hadműveleteket indíthat déli irányban.

A maláj félszigettel kapcsolatban azt mondta a hírmagyarázó, hogy itt sem lankad a japánok támadása és az angol visszavonulás korántsem fejeződött be. Minél több idő telik el a háború kitörése óta, annál inkább érződik az angol és amerikai flotta részvételének hiánya a harcokban. Noha mindenki tudja, hogy miért nem tudta harcbadobni az angolszász koalíció a hajóhadát, senki sem számított arra, hogy ennek

ilyen súlyos következményei lesznek. Még igen sokáig tart — fejezte be fejtegetéseit a hírmagyarázó — amíg sikerül helyrehozni a japánok okozta károkat.

Semleges sajtójelentések szerint Londonban aggodalmat kelt az a körülmény, hogy a következő hónapokban még fokozottabb hajóterhiánnyal kell számolnunk az angolszászoknak. Igen sok hajó kellene ahhoz, hogy a keletázsiai arcvonalon szükséges anyagokat elszállítsák és így az angol-amerikai forgalom számára nagyon kevés hajó marad. Ennek kapcsán számolnak újabb élelmezési és általános közellátási nehézségekkel.

Churchillnek súlyos kérdésekre kell válaszolnia, ha visszatér Londonba. Helyettesei Eden és Attlee nem tudták elfogadható magyarázatokat adni azokra a súlyos kérdé-

sekre, amelyeket az alsóházban felvetettek.

Berlinben

összehívták a külföldi újságírókat és ismertették előttük azokat a képtelen híreket, amelyeket az angolszászok terjesztenek a németországi viszonyokról. Ezek szerint Németországban nagy a nyugtalanság, zavarások ütötték fel fejüket és Berlinben biztonsági rendszabályokat hoztak. A külföldi újságírók, akik állandóan Németországban élnek meggyőződhetnek személyesen is a hírek alaptalanságáról, mindamellett a Wilhelmstrasse ismertette ezeket és rámutatott arra, hogy ez a hírverés hangulatkeltés az angolok részéről. A Németországról szóló valótlán híreket elsősorban Délamerikában terjesztik, hogy befolyásolják a délamerikai államok magatartását.

Német hadijelentés

Berlin, január 10.

A vezéri főhadiszállás szombati hadijelentése közli, hogy Krim félszigetén és a keleti arcvonal déli részén csak kisebb harcok folynak. A német légi-erők eredményesen bombázták az ellenséges célpontokat. Feodozia előtt elsüllyesztettek egy 4.000 tonnás szovjet szállító hajót, egy cirkálót s két más hajót pedig megrongáltak, míg egyet felgyújtottak.

A középső és északi arcvonalon lankadatlan erővel folynak az elhárító harcok.

Északafrikában Szollum környékén fokozódott az ellenség nyomása.

Máltát eredményesen bombázták a légi-erők.

A francia partvidék fölé a korahajnali órákban berepültek az angol repülőgépek. Négyet közülük lelőtt a légvédelem. (MTI)

Szollum és Halfaya szakaszán fokozódott az angol nyomás

Róma, január 10.

Az olasz főhadiszállás szombati hadijelentése közli, hogy Északafrikában, Szollum és Halfaya szakaszán az ellenség szárazföldi, tengeri és légi erők fokozták támadásaikat. Agedábia szakaszán járőrtevékenység folyik.

Az olasz légi-erők eredményesen folytatták támadásaikat az ellenséges célpontok ellen. Légiharcban négy angol gép semmisült meg.

Máltát egész napon bombázták. (MTI)

A japánok elfoglalták Kuala Kabu repülőterét

Tokió, január 10.

A császári főhadiszállás közli, hogy a Selangor maláj tartományban előnyomuló japán csapatok az ellenség bekerítése és szétszórása után elfoglalták Kuala Kabu repülőterét, amely 60 kilométernyire fekszik északi irányban Kuala Lampurtól, a tartomány fővárosától.

A Domei iroda közli az egyik maláj támaszpontból, hogy a japán légi-erők szoros együttműködést fejtenek ki a szárazföldi csapatokkal és bombázzák a Kuala Lumpur szakaszán visszahúzódó ellenséget. A légi-erők megsemmisítettek 23 ellenséges gépkocsit, 7 harckocsit és két vonatot.

Kitűnő eredménnyel bombázták a japán légi-erők Szingapur berendezéseit, valamint a burmai repülőtereket. (MTI)

Ma rádióműsor — Ara 16 fillér

Hull a hó

szállingózva röpködnek a fehér pelyhek és mindent befödnek. Olyan zajtalanul lépked az ember az aszfalton és olyan zajtalanul bonyolódik le a forgalom, mintha hangfogót tettek volna az egész városra. Fehér lepel vonja be az egész határt. Beteríti palástjával a buzamezőket és megvédi a zsenge vetést a hideg fagytól.

Apró kis kellemetlenségeket idéz elő a hóhullás, ez igaz. Az utcákon a járdákat le kell söpörni, állandóan tisztán kell tartani. Ez felesleges munka, — mondják. Miért nem esik inkább az eső hiszen ugyais előtve a hó. Ezenkívül hidegbe is fordul a hóhullás után az időjárás. Több fa kell, s ma bizony nem olyan egyszerű ennek beszerzése. A hólé átáztatja a cipőtalpat stb. stb.

Ezzel szemben a hóhullás egész sereg embernek ad biztos kenyeret. A munka közvetítő hivatal 30—40 hómunkást keres Zomborban. Harminc-negycsalád jut biztos kenyérhez, meleg lakáshoz a hőesés révén. De a város már eddig is 25 munkást foglalkoztat az utcasöpörkőn kívül.

Felbecsülhetetlen érték a hó gazdasági szempontból. Szükség van a téli takaróra a mezőnek. Hó nélkül nem lenne tavaszra zöldelő buzatábla és nem lenne sárga buzatenger a nyárra, amikor mindennapi kenyerünk függ az aratás eredményétől.

Hull a hó, s a szegény ember, a falusi munkás, a városi hólapátoló és a kisgazda egyaránt megváltóját és segítőjét üdvözli benne.

ARENA MOZI

SZOMBAT—KEDD

Nagy vigiáték

Balkezes angyal

Főszerepben:

JÁVOR PÁL, TABODI KLÁRI, MÁLY GERŐ,
VASZARY PIRI

Pótműsor: magyar és olasz hiradó.

Előadások kezdete: hétköznap 6.15 és 9, va-
sár- és ünneppnap 3.30, 6.15 és 9 órakor.

ELITÉLT FRANCIA KOMMUNISTÁK

Párizs, január 10.

A párizsi különbiróság számos kommunis-
ta ügyében hozott ítéletet. A kommunistákat
1—5 évi börtönbüntetéssel sújtották. (MTI)Erős állásokat építettek ki a Szingapur
felé előnyomuló japán csapatok

Nem német tisztet vezetnek a malakkai japán hadműveleteket

Tokió, január 10.

A maláji félsziget nyugati részén Szingapur felé előnyomuló japán csapatok az
ellenséggel vívott heves harcok győzelmes befejezése után szilárd állásokat foglalt el.A japán légierők nagyarányú támadást in-
téztek burmai kikötők ellen. Egy nagy hajón és
négy közepes nagyságu gőzösön találatokat ér-
tek el. (MTI)

„Az angol vezetők félrevezették a népet”

Róma, január 10.

A Stefani iroda angol lapszemlét közöl. Kű-
lönösen érdekes a Times cikke, amely a cse-
desóceáni helyzettel foglalkozva egyebek között
így ír: A Csendes óceánon elszünetelt brit vesz-
teségek oka, hogy vezetőink félrevezettek ben-nünket, vagy pedig az, hogy tulságosan biztunk
abban, hogy az Egyesült Államok megvédik tá-
maszpontjainkat. Akár mi is az ok azonban, bi-
zonyos, hogy a lehető legrosszabbul ítéljük meg
Japán erejét és csak most döbbszünk rá a va-
lóságára, amikor már késő. (MTI)

A tenger felől is elszigetelik Szingapurt

Róma, január 10.

A Popolo di Roma szerint az a körülmény,
hogy Szingapurból kifutott az angol flotta és
a jávai vizekre hajózott, hogy az amerikai flot-
taparancsnok főparancsnoksága alá helyezze
magát, két szempontból bir nagy jelentőséggel.1) Ez az első eset, hogy Anglia haditengerésze-
te idegen parancsnokság alá kerül és 2) az eset
bizonyítja, hogy az angolok számolnak Szinga-
purnak a tenger felől való elszigetelésére is. Az
erődöt a szárazföldről már elszigetelték a japá-
nok. (MTI)

Ribbentrop elutazott Budapestről

Budapest, január 10.

Ribbentrop külügyminiszter, aki mint a
Kormányzó Ur és a magyar kormány vendége
négy napot Magyarországon töltött, pénteken
délután fél hat órakor elutazott Magyarorszá-
gról. A keleti pályaudvar, ahonnan a német kül-
ügyminiszter és kíséretének különvonata elin-
dult, most is olyan ünnepélyesen fel volt díszít-
ve, mint a külügyminiszter érkezésekor. A vá-
ros zászlódszibe öltözött uccáin hatalmas em-
bertömeg szorongott és igen sok küldöttség vo-
nult ki az elutazás alkalmából.A pályaudvar előtti térséget rendőrkordon-
nal zárták le és mögötte már kora délután gyű-
lekezni kezdett az óriási ünneplő tömeg. Kato-
nai diszszázad vonult ki, zászlóval és zenekar-
ral, kivonultak továbbá a tűzharcosok, a leven-
ték és a cserkészek alakulatai, valamint a vasuta
sok és postások formaruhás alakulatai és több
hazafias egyesület kiküldötteei. Itt helyezkedtek
el birodalmi és a hazai németek különböző for-
maruhás alakulatai is. Az ünnepélyesen feldí-
szített pályaudvaron már 5 óra előtt gyülekez-
ni kezdtek a magyar előkelőségek és a külföl-
di diplomaták.A kivezényelt diszszázad zenekara a német
himnuszt játszotta, amelynek hangjai mellett
Ribbentrop külügyminiszter és Bárdossy minisz-
terelnök ellépett a diszszázad arcvonala előtt.
Ezután a pályaudvar fogadási csarnokának vö-
rös drapériákkal és nemzetiszínű zászlókkal dí-
szített főbejáratán beléptek a fogadási csar-
nokba s itt Ribbentrop szívélyes bucsut vett a
megjelent magyar előkelőségektől és a diplo-
matáktól. A magyar és német urak elbucszása
után kevéssel félhat előtt Ribbentrop felszállt
Jagow budapesti német követtel, kíséretének táll

AMERIKA SZERINT:

„BULGÁRIÁNAK EL KELL TUNNIE
A TÉRKEPRŐL!”

Isztambul, január 10.

A török sajtó vezető helyen közli a római
Popolo d'Italia jelentését, amely szerintEarl volt szóffal amerikai követ kijelentet-
te, hogy Bulgáriának el kell tűnnie a tér-
képről.Ezen kívül a török sajtó egész sor idézetet közöl
a spanyol lapokból, a Times cikkével kapcsola-
tban, amelyben az angol lap azt hangoztatja,
hogy a háború után Európa újjáépítését a Szov-
jetunióra bízzák.Érdekes tény, hogy a török sajtó közli eze-
ket az igen éles spanyol sajtóhangokat. Kétség-
telen, hogy mind Earl nyilatkozata, mind pedig
a Times cikke Törökországban igen kellemetlen
feltűnést keltett. (NST)

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

SZERDA—VASÁRNAP

LÁNGOK

a mindent felperzselő szerelem filmje.

Főszerepben:

JÁVOR PÁL, MEZEI MÁRIA,
KISS FERENC, HIDVÉGHY VALÉRIA

Jön: A postamester.

Lindbergh ismét jelentkezett
szolgálatteire(NST) Lindbergh, a világhírű óceánrepülő
Washingtonba érkezett. Jólétesült körökbenazt hiszik, hogy Lindbergh vezető személyisé-
gekkel találkozik a szövetségi fővárosban.Lindbergh ismét jelentkezett az Egyesült
Államok hadseregében való szolgálatte-
telre,annak ellenére, hogy nemrég Roosevelt elnök
éles visszautasításban részesítette.Banjalukába helyezik át
Zágrábból a horvát
minisztériumokat(NST) Itteni körökben nem keltett megle-
petést az a hír, hogy a legfelső horvát bíróságok
Zágrábból áthelyezik Banjalukába. Már az
állam alapítása óta azt tervezte a kormány, hogy
Banjalukába helyezi át nemcsak a legfelső
bíróságokat, hanem a gazdasági miniszté-
rium kivételével valamennyi minisztériu-
mot és fontos állami intézményt is.Az átköltözést nyilván azért kezdték a bíróságok-
kon, mert ezek áthelyezése a legegyszerűbb. Va-
lószerű, hogya Poglavnik Banjalukában saját kastélyt
káp.A beavatottak úgy tudják, azért is Banjalukát
teszik meg új állami központnak, hogy ezzel en-
gedményt tegyenek a boszniai lakosságnak.
Tervebe vették végül, hogy Zágrábot és Banja-
lukát villamosvonattal kötik össze.HAJÓKAT SULLYESZTETEK EL A
JAPÁNOKA japán harci erők elsüllyesztették a Lang-
ley amerikai repülőgép anyahajót.Az angol hirszolgálat jelenti, hogy a jávai
vizeken japán tengeralattjárók elsüllyesztettek
egy nagy hollandindiai gőzöst.Az amerikai hadügyminisztérium jelenti,
hogy japán repülőgépek a hollandindiai vizeken
elsüllyesztették a 8.135 tonnás Ruth Alexander
nevű amerikai gőzöst. A tengerészek elhagyták
a hajót. A legénység egy tagja meghalt, 4 meg-
sebesült, a többiek megmenekültek és egy ba-
ráti államban partraszálltak. (MTI)Öskeresztény
olajcég
képviselőt keres„Fogyasztóknál bevezetve” jeligére
BLOCKNER hirdetőirodába, Budapest, VI.,
Vilmos császár ut 33.Berlini cáfolat
angol álhírekre

Berlin, január 10.

A német sajtó közönséges ostoba hazugsá-
gnak minősíti azokat az angol híreket, melyek
szerint német tisztet vezetnek a maláji félszige-
ten folyó japán hadműveleteket.Megállapítja a sajtó, hogy a német hadse-
reg, sem közvetve sem közvetlenül nem vesz
részt a japán hadműveletekben. (MTI)

Bullitt Törökországba utazik

Az angol hirszolgálat jelenti, hogy Bullitt,
Roosevelt külön megbízottja Bagdadból teherán-
ba érkezett. Innen Indiába, majd Törökország-
ba utazik az amerikai diplomata. (MTI)

DENTZ VICHYBEN

Dentz tábornok, Sziria francia főbiztosa
megérkezett Vichybe. A főbiztost Darlan mi-
nisterelnökhelyettes és nemzetvédelmi minisz-
ter fogadta.A francia belügyminiszter néhány napi tá-
volléte után visszaérkezett Vichybe. (MTI)

Roosevelt a rémület magvait hinti el a lelkekben

Róma, január 10.

A Popolo di Roma foglalkozik Roosevelt beszédével, amely óriási áresést idézett elő az amerikai tőzsdéken és megállapítja, hogy az amerikai elnök beszéde épen az ellenkező hatást érte el, mint amire számított. Az angolszász államokban mindig a tőzsde volt a csálhatatlan szeizmográfja a közállapotoknak, és az áresés legjobban mutatja Roosevelt beszédének hatását. Amerikában már régen tudták, hogy Roosevelt mindenáron háborút akar felidézni. Az amerikaiak a háboru első heteiben elszenvetett hatalmas veszteségek sulya alatt szívből meggyűlölte a háborút. Roosevelt beszédeivel a rémület magvait hintette el a lelkekben. (MTI)

A nagy hideg és hóesés ellenére is eredményesen harcol a keleti olasz expedíciós hadsereg

Róma, január 10.

A Stefani iroda harctéri tudósítója közli a keleti arcvonalról, hogy az olasz expedíciós hadsereg a nagy hideg és a hóesés ellenére is eredményesen harcol a szovjet csapatok ellen. A rossz időjárás befolyásolja a repülést, ennek el-

lenére szép sikereket értek el az olasz légierők, amelyek lelőttek 9 szovjet Rata-gépet és egy bombázót. A légvédelmi tüzérség 5 ellenséges gépet biztosan, kettőt valószínűleg megsemmisített. Az olasz veszteség 1 gép volt. (MTI)

szállítás alatt Zomborban mindössze 15 utcasópró működött, ma az utcasóprók száma a város területén 36.

Kinevezték Kárpátalja kormányzói biztosát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli a Kormányzó Ur legfelsőbb elhatározását, amellyel a miniszterelnök előterjesztésére dr. Tomcsányi Tomcsányi Vilmos Pál m. kir. titkos tanácsos, nyugalmazott igazságügyminiszter, felsőházi tagot nevezte ki Kárpátalja kormányzói biztosává.

Az új kormányzói biztos délben letette a hivatali esküt, majd a Kormányzó Ur kihallgatáson fogadta.

CABINET Dreher Brandy KIVÁLÓ MINŐSÉGE NEM VÁLTOZOTT

Szingapurban vakrémületet okoznak az állandó japán bombatámadások

Stockholm, január 10.

A svéd sajtó hosszabb cikkekben foglalkozik a malaji japán előnyomulással. Megállapítják a lapok, hogy a japánok hihetetlenül gyorsan változtatták harci módszereiket. Kerékpáros osztagokkal kezdték a támadást, majd könnyű harcikocsikat vetettek harcra. Az angolokat módfelett meglepte az a tény, hogy később a japánok olyan nagy harcikocsikkal támadták, amelyek akadályt nem ismervé törtek át az őserődökön.

Szingapurt állandóan bombázzák a japán légierők. A szingapuri lakosság körében vakrém-

ületet okozott a fontos berendezések tervszerű elpusztítása. (MTI)

IDEGEN REPULÓGÉP SPANYOLORSZÁG FELETT

Madrid, január 10.

Szombaton 300 méter magasságban ismeretlen nemzetiségű repülőgép repült el Spanyolország felett. Rövidesen ezután észrevették, hogy a nagy szél két ejtőernyőst sodor a tenger felé. Azonnal mentőalakulatok indultak az ejtőernyősök felkutatására, a vihar azonban megghiúsította fáradozásukat. (MTI)

Svédországban elkoboztak 12 kommunista és egy angolbarát lapot

Stockholm, január 10.

A svéd sajtóellenőrző hivatal elkobozott 12 kommunista lapot és egy angol propagandaszol-

gálatban álló lapot, hogy véget vessen a féktelen uszításnak. (MTI)

Zombor készül a főispán beiktatására

Jelentettük már, hogy a vármegye első diszközgyűlését január 15-én tartja. Ekor kerül sor Deák Leó dr. főispán ünnepélyes beiktatására. A diszközgyűlés meghívóit szétküldte az alispáni hivatal.

A város lakossága készül az ünnepségekre. Ilyen nagyszabású ünnepség amilyenek a beiktatás készül, még nem volt

a Délvidéken. A fiatal generáció nem is látott még installációs ünnepséget.

Január 15-én nemcsak a vármegyei főispáni székbe, de a város főispáni székébe is beiktatják Deák Leó drt. Ezen a napon Zomborban ad találkozt egymásnak a vármegye vezető rétege.

Hull a hó

Zomborban 58 embert foglalkoztat állandóan a hólapátolás

A hó már második napja hull szakadatlanul. Fehér lepel borítja a várost, a mezőket, a kis falvakat. Az egész országban megindult a havazás és szünetnélkül tart. A fővárosban forgalmi akadályokat okozott a sűrű hóesés. A kisebb városokban azonban a hó eltakarítása nem ütkö-

zik nehézségekbe. A vonatok alig késnek pár percet, az autóbuszforgalom is rendszeres.

Zomborban 58 embert foglalkoztat állandóan a hó eltakarítása. Az utcasóprókön kívül 22 munkást foglalkoztat a város. Az utcisóprók számát felemelték. A meg-

51 tagja van a kulai Népkörnek

A Kanyó Lajos elnökletével most tartotta a felszabadulás óta első közgyűlését a kulai Népkör. A jelentésekből kitűnt, hogy a Népkörnek 510 tagja van. A közgyűlésen a következő vezetőséget választották meg: Elnök: Kanyó Lajos, alelnök: Vitsek János, jegyző: Szegő Gyula, pénztárnok: Dudás Mihály, könyvtáros: Rigó István háznagy: Körmöczy József, korelnök: Körmöczy Antal. Választmányi tagok: Bognár Antal, Bognár József Kovács, Dr. Horváth Imre, Juhász Károly, Kanyó István községi bíró, Katatics Lajos, dr. Kósa György, ids. Rigó János, Szungyi János, ifj. Vigh József, Margusits Márton, Gállik Ferenc Szukola Ferenc, ids. Körmöczy János, Kanyó Mihály, Fürszner Ignác, Pastyik József ids. Dr. Ács Ferenc orvos, Szántó Lajos.

Az elnök indítványozta, hogy vegyék fel a tárgyalásokat a többi kulai egyesületekkel egy modern székház felépítése érdekében. Indítványát egyhangulag elfogadták. A közgyűlés ezután határozatot hozott, amelynek értelmében vasárnap és ünnepnap délelőtt nem szabad kártyázni az egyesület helyiségeiben.

Hétfőtől korlátozzák a vasuti forgalmat

A MÁV igazgatósága közli, hogy a zord idő folytán beálló nehézségek miatt bizonyos vonatjáratokat megszüntetnek. A Délvidéket csak egy vonatpár megszüntetése érinti, ez az Újvidék—Budapest között közlekedő vonatpár egyikének a megszüntetése. A korlátozásokról, amelyek január 12-én hétfőn kezdődnek, a vasútállomásokon kiragasztott hirdetések útján tájékoztatják a közönséget.

Az északi fény

Mi van a sztratoszférában?

A tudományos világot hosszú évszázadokon keresztül izgatta az északi fény titka. Különböző elméletek születtek és dőltek meg s mind azt firtatta: mi okozza azt a csodálatos égi ragyogást, amely téli hónapokban a magas északi konugszólván mindennap látható, de amely hébe-korban a déli országok eget is biborvörösre festi.

A német tudósok is nagyarányú kutatásokat végeztek az északi fény körül, annál is inkább, mert már jó ideje köztudomású volt, hogy az északi fény megjelenése mindig mágneses zavarokkal jár. Ebből a feltevésből kiindulva állították fel a német tudósok a tételt, hogy az északi fény elektromos behatásoknak az eredménye. Azt az elektromos testet, amely ilyen eredményeket hozott létre, a napban vélik megtalálni. A legújabb elméletek szerint a nap nem csak világító és izzó sugarakat bocsát ki a világűrbe, hanem olyan elektromos tömeget is, amely ha a földre hatolhatna, teljesen megbénítana a földön minden életet.

A nap elektromos ereje azonban csak megsűrve jut el a földgömbünkre. A földet ugyanis száz kilométeres magasságokban elektromos és mágneses tér veszi körül, az úgynevezett Heaviside réteg és ez részben elnyeli a nap kilövellő elektromos sugarainak hatását, részben pedig lecsökkenti azt. Ez a Heaviside réteg igen érdekes jelenségeket okoz más téren is.

Csak a szakemberek tudják, hogy a rádió-sugarak különböző jelenségeinek is ez a réteg az oka. Így különösen erős befolyást gyakorol a rövidhullámú rádióvételre és az a tény, hogy a rövidhullámú rádióhullámokat irányítani és mintegy kormányozni lehet, csakis a Heaviside réteg, vagy másképpen a Jónosféra segítségével lehetséges.

A rövid rádióhullámok ugyanis megtörnek a száz kilométeres magasságokban lévő elektromos rétegben és visszaverődnek a földre. Ennek következménye azután az az érdekes tény, hogy a rövidhullámú adásokat olykor ugyanazon a vevőkészüléken két ízben lehet hallani, a két idő között azonban csak a másodpercek tört részei vannak. Először ugyanis a vevőkészülék antennájához azok a hullámok érkeznek, amelyek a föld felületén terjednek, míg a földtől eltávolodó és a Heaviside rétegről visszaverődő hullámok csak kis idővel később érnek a vevőantennához.

Ez a körülmény feltűnt a német rádiótudósoknak és ezen az alapon érdekes kísérletekkel állapították meg a földet körülvevő elektromos ernyő magasságát. Kicsi időmérő készülék segítségével, amely a futó idő legkisebb részét is pontosan meg tudja mérni, a két úton érkező hang uti idejének különbségéből kiszámították a Jónosféra magasságát a különböző helyeken. A kísérletek hosszú ideig folytak, még ma is folynak. Annyit azonban már az eddigi kutatások is megállapítottak, hogy a Heaviside rétegeknek nem mindenütt ugyanaz a magassága, továbbá megállapították azt is, hogy ez a réteg nem egy egységes elektromos rétegből áll, hanem két különböző magasságban elhelyezkedett elektromos réteget lehet megkülönböztetni. A két réteg sokszor összekavarodik egymással és akkor érdekes vételi és adási zavarokat okoznak az egész világon. Sok ilyen vételi zavart tart számon a rádiótudomány. Legújabb rendszeresen figyelik ezt az érdekes jelenséget is és ennek alapján keresnek magyarázatot az eddig még megfejtés nélkül álló rádiós és elektromos rejtélyekre.

A Heaviside réteggel kapcsolatban érdekes még az is, hogy a réteg naponként változtatja szabályos rendszerességgel magasságát.

Zenneck professzor, a kiváló müncheni német fizikus még más érdekes megállapításokat is tett. Megállapította, hogy a Heaviside réteg emelkedése és süllyedése a nap elektromosságával van összefüggésben, továbbá azt is, hogy a Jónosféra emelkedése alkalmával a réteg elektronokat semmisít meg és jonokat termel. A Heaviside réteg süllyedésével pedig ennek az ellenkezője történik. Ennek a tüneménynek a következménye az, hogy nappal csak gyengén lehet a rádióvételeket eszközölni, míg esténként nagyon jól.

Ugyanez a jelenség okozza azt, hogy az

északi fény néha ragyogóbb az egyik helyen, mint a másikor. Ezt érdekes úton fedezték fel. Az északi féltekén három különböző állomást létesítettek az északi fény elektromos behatásainak tanulmányozására és a három állomáson figyelték meg azt, hogy az elektromos zavarok annál nagyobbak, minél ragyogóbb maga az északi fény. Ebből született az a gondolat, hogy az északi fénynek valami köze van az elektromossághoz. Amikor aztán az utóbbi évek folyamán a rövidhullámú kísérletek révén világos lett, hogy a Heaviside réteg irányítja a földi elektromos hullámokat, arra a gondolatra jutottak hogy az északi fényvel ez a Heaviside réteg komolyabb kapcsolatban áll. Ebben az irány

ban is elindult a kutató munka és ezt a kutatást eredmény kísérte, amennyiben rövidesen bebizonyosodott, hogy a Heaviside réteg egyes magasságokban való tartózkodása elősegíti az északi fény ragyogását, ellenben, ha ebből a magasságból lejjebb, vagy feljebb száll, akkor a ragyogás néha teljesen elvész. Ez a megállapítás már olyan eredménye volt a kutatásoknak, hogy még fokozottabb erővel feküdtek a tudósok a kérdés vizsgálatára. A tudósok hosszú munkájának érdekes eredményei voltak ezeket a mai modern elektrotechnika minden vonatkozásban felhasználja. A legérdekesebb eredménye ezeknek a kutatásoknak az volt, hogy a nap az eddigi felfogással ellentétben nemcsak zavaró hatást gyakorol a földi elektromosságra, hanem a Jónosféra megújulásában is jelentős szerepe van. Így a nap a legfőbb elektromos szülő szerkezet.

Hogyan lesz a szénből — szappan, sőt esetleg zsír?

Berlin, január hó.

Liebig, a nagy kémikus, mintegy száz esztendővel ezelőtt mondotta: „Egy nép kulturfokának mérője a szappanfogyasztás.” Természetesen ezt nem lehet szó szerint venni, mert mégsem egészen a szappan-statisztikusok határozzák meg valamely nép kulturfokát, de átvitt és magasabb értelemben van benne valami. A kutatói és technikai haladásra vonatkoztathatjuk, hogy az olyan nép, amely szappant földalatti nyersanyagokból tud elkészíteni, a tudományosan és technikailag vezető nemzetek közé tartozik.

A német vegyészeket nem a szükség kényszerítette a találmányokra. A világháborús szükségszappan nem volt jobb, mint az az ágyag-szappan, amellyel a régi Róma hölgyei és urai mosakodtak. A szappan legfontosabb alapanyagának, a zsírsavak szintetikus, mesterséges úton való előállítása már a világháború előtt probléma volt. Még 1884-ben Schaal német vegyésznek sikerült parafinból oxigén hozzáadásával eljutni a keresett mesterséges zsírsavhoz. Maga a fölfedező nem volt találmányával teljesen megelégedve. A dolog ugyanis úgy áll, hogy sok vegyi felfedezést gyönyörűen lehet a laboratóriumban bemutatni, mikor azonban az üzemi gyártásra kerül a sor, a találmány nem használható. Egészen más a kisméretben való előállítás és egészen más a nagyban gyártás.

Ezt nagyon jól tudta a német vegyipar egyik atyamestere, Bosch Károly is, aki az atomokkal való tudományos harcban nem egy nagyszabású vegyi szintézist hozott létre és 1921-ben, amikor még bőven volt szappan, munkatársaira azt a feladatot bízta, hogy szénből állítsanak elő szappant. Elméletileg ez igen egyszerűnek mutatkozott. Hogy azonban a nagyipari előállítás is lehetővé váljék, a vegyészeknek olyan varázsvesszőt kellett találniok, amely révezet a gyakorlatilag is alkalmas módszerre. Az ilyen irányú kísérletek abban az időben a Badische Anilin und Sodafabrikban folytak. Itt már szinte be voltak idegződve a vegyészek különféle katalitikus anyagok feltalálására.

Körülbelül hét esztendeig tartottak az első kísérletek és ennek az időnek lejárta után Bosch kísérleti gyárában már több tonna szintetikus, mesterséges zsírsavat tudtak előállítani. Ezt a mennyiséget nagyobb szappangyárak vették át és kijelentették, hogy igen használható szappant lehet előállítani velük. A baj csak az volt, hogy ebben az időben Németországban még hiányzott a megfelelő mennyiségű parafin. Történetek ugyan kísérletek a parafinnak szénből való előállítására, de ezek a kísérletek akkor még nem vezettek sikerre.

A német elméleti tudósok közben az eljárások egyszerűsítésén és jobb technikai kivitelén dolgoztak. Ennek eredményeképpen 1964-ben megszületik egy új eljárás.

A cél nem éppen a szappangyártás volt, hanem a szénből nyerhető mesterséges üzemanyagokat keresték és eközben jutottak el oda, hogy mint melléktermék elég nagymennyiségű parafin keletkezett.

AZ ÉRTEKES MELLÉKTERMÉK

A parafin különféle szénhidrogén-vegyületekből áll. Ezek ma — más vegyi eljárások és gyártási műveletek folyamán — úgy Németországban, mint másutt is, megfelelő mennyiségben állnak elő melléktermékek gyanánt. A gyártási módszer lényegében a következő: felolvasztott parafin 100—120 foknyi hősnél és egy bizonyos katalizátor felhasználásával — ennek lényege persze gyártási titok! — finom elosztású légáramlatot bocsátanak keresztül. Ennél a folyamatnál a parafin magába veszi a levegő oxigéntartalmát és zsírsavvá oxidálódik. Am az így nyert zsírsav a maga részéről is vesz fel oxigént és ezzel minőségben megromlik.

Szükséges volt tehát a technikai eljárást úgy átalakítani, hogy megfelelő időpontban az oxidálódási folyamat megszakadjon és az addig nyert zsírsavat kibocsássák a fejlesztő alumínium kohóból. Az eredeti alapanyag jelentős része megmarad, mert nem oxidálódott zsírsavvá. A nyers zsírsavnak az alapanyagtól való elválasztása azonban meglehetősen nehézkes volt. Sok gyakorlati fogást kellett alkalmazni, amíg végre eljutottak a mai állapothoz, hogy az alapanyagot teljesen fel lehet használni.

Még egész csomó bonyolult technikai és vegyi eljárásra van szükség, hogy olyan zsírsavat nyerjünk, amely minőségben és tulajdonságban megfelel a kókusz-zsírsavnak, vagy a palmaolajból nyert zsírsavnak. Az így nyert anyag kerül a szappanfőző gyárakba, ahol a szokott módon keverik más anyagokkal, nátronlúggal, szódával, káliumlúggal, hamuzsírral, valamint a festő- és illatosítóanyagokkal. A tény az, hogy az egzotikus növényekből nyert zsírsavakra ma már nincs feltétlenül szükség.

Miközben a vegyészek serege a zsírsav mesterséges előállítását kutatta, önkénytelenül tovább ment egy lépéssel és már maguknak a zsíradékoknak mesterséges előállítását keresi. Ez most van teljes folyamatban, de végleges eredményről még nem lehet beszélni.

T. E. K.

Érettségizett leánvok és 4 középisk. végzetek az Isteni Szeretet Leánvainak vezetése alatt álló

Arpádházi Szent Erzsébet intézetben

egy éves tanfolyamon a háztartásban gazdálkodásban, gyors- és gépírásban, varrásban, nyelvekben és zenében teljes szakkiképzést nyernek. — Felvilágosítást ad az intézet vezetője BUDAPEST, XII. Farkasvölgyi ut 12—14. (Svábhegy)
A magyar nyelv tökéletes elsajátítására, zene, irodalom oktatására néhány növendéknek helyet biztosítunk már januártól kezdve

Zombor város fejlesztése

Hogyan segíthetünk a zombori lakáshiányon?

Már most meg kell tenni az előkészületeket, hogy tavaszra teljes erővel megindulhasson az építkezés

Dr. Deák Leó főispán a „Délvidék”-nek adott újévi nyilatkozatában hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a fejlődés útjáról lemaradt Zombor városa pótolja a hiányokat és oldja meg megsokasodott problémáit. Hangsúlyozta a főispán, hogy mindenekelőtt nagyarányú építkezésekre van szükség a városra sulyosodó lakáshiány megszüntetésére.

A főispán nyilatkozata széleskörű visszhangra talált és szerkesztőségünk nagyszámu levelet kapott a cikkkel kapcsolatban. A levelek között sok olyan van, amely megérdemli, hogy nyilvánosságra hozzuk és ezzel a magunk részéről is hozzájáruljunk városunk any nyira szükséges fejlődésének megindulásához.

Mai számunkban megkezdjük a beküldött cikkek közlését. A jövőben is szívesen fogadunk minden olyan hozzászólást, amely reális gondolatokat, terveket, ötleteket nyújt a város fejlesztésének előmozdítására.

Mindazok, akik Zombor város sorsát szívükön viselik, igazi nagy örömmel olvasták a Délvidéken megyénk és városunk nagyrabecsült főispánjának újévi nyilatkozatát és Zombor város nagyarányú fejlesztésére irányuló zászlóbontását. Hisszük, hogy a főispán szavai termékeny talajra találnak és útjára indítják azt a nagyarányú fejlődést, amelyet őszintén óhajtanak a városunk minden polgárának.

Kétségtelen, hogy Zombor az elmúlt 23 év alatt nagyon visszamaradt. Ha összehasonlítjuk Zombort azokkal a városokkal, amelyek voltidezzel ezelőtt vele egy szinten, vagy alatta vol-

tak, megállapíthatjuk, hogy míg más városok hatalmas fejlődésen mentek keresztül, nálunk valahogyan megmerevedett minden fejlődés. Ha azt akarjuk, hogy méltóak legyünk ahhoz, hogy Zombor a vármegye székhelye, pihenést nem ismerve, áldozatokat nem kímélve kell dolgozunk annak érdekében, hogy

Zombort arra a színvonalra emeljük, amelyet az új idők és modern igények egy milliónyi vármegye székhelyétől joggal megkövetelhetnek.

Kétségtelen, hogy a hiányok pótlása és a megnövekedett szükségletek kielégítése jelentős anyagi áldozatokat kíván, ezek az áldozatok azonban nem állanak arányban az elvégzendő munka áldásos következményeivel és meg fogják hozni gyümölcsüket. A vármegyének, a városnak és a polgárságnak össze kell fogniok, hogy a problémákat megoldhassuk. Sok jó akarral, tervszerűséggel és bölcs vezetéssel sok mindent megvalósíthatunk. Ki kell vegyék részüket a munkából elsősorban azok, akik állásuknál fogva hivatva vannak a város érdekében nagystílű tervek elkészítésére és végrehajtására, másodsorban pedig minden polgára a városnak. A legnagyobb bűn volna ölvetett kézzel várni az eljövendőt.

A város problémáözüőnének renetegéből a legsúlyosabbat, a lakáskérdést ragadom ki. Ezt kell mindenképp előtt megoldanunk nagyarányú építkezésekkel, amelyeknek már kora tavasszal meg kell indulniok, hogy mielőbb segíthessünk a szinte tarthatatlanná vált helyzetben.

Hol és milyen lakásokat kell építeni?

A lakáskérdés megoldása csak gondos tervszerűséggel lehetséges. Mindenekelőtt a legapróbb részletekig meg kellene tenni minden előkészületet, hogy a tavasszal, mielőtt az idő enged, haladéktalanul meginduljon az építkezés.

Az építkezés megszervezését a következőképpen képzelem el:

1) Össze kell írni mindenkit, akinek lakásra van szüksége. Meg kell állapítani, hogy az igénylőknek milyen lakás felel meg. Kik kívánják a város belterületén felépítendő bérpalotában lakni és kik óhajtanak inkább különálló kisebb egy vagy több család befogadására alkalmas villában lakni. Kik akarnak csak bérletben lakást és kik hajlandók örök áron, olcsó részletre vásárolni lakást.

2) Hol építhetnénk kisebb villákat és hol bérházakat. Ezeknek az adatoknak birtokában tisztán láthatjuk mire van szükség és az építkezésekkel milyen feladatokat kell megoldanunk.

Elgondolásom szerint nagy BÉRHÁZAT építhetnénk

a) a vármegye telkének alsó részén, a Vármegye és a tűzoltó laktanya közötti nagy területen. A megyei tisztviselők részére itt építendő bérház magában foglalhatja 15-20 minden követelménynek megfelelő lakást.

b) a város építhetne bérházat a Gallé féle telken, a villamos központi iroda helyén és a Lloyd helyén.

VILLÁK építésére széles terület kínálkozik. Mindenek előtt rendkívül alkalmas volna erre a Thököly ut folytatása a csatornáig, valamint a Mátyás király és a Szent István ut.

A villák építéséből ki vehetné a maga részét az állam (esetleg megfelelő telkek kisajátításával), a vármegye, a város, a pénzügyintézetek, a szövetkezetek és a tőkepenzes magánosok.

Az építkezéseket nagyarányú adókedvezményel, illetve az új épületeknek hosszú éve-

re való adómentesítésével lehetne előmozdítani.

Husz-huszonöt évi adómentesség feltétel nélkül nagyarányú építkezésekre ösztönöznék a magántőkét.

Nagyon kívánatos lenne, hogy a tisztviselők már lakbérük lekötésével is építhessenek villákat. A vételár fedezésére szolgálhatnak a telkek az azokon épülő villákkal, a lakbérpénz — és esetleg jótállás. Természetes, hogy amíg a telek és az építés költségei nincsenek kifizetve, addig az ingatlan nem vezethető telekkönyvileg a lakáshoz juttatott nevére.

Széles tere nyílik az építési vállalkozók működésének is. Ezek saját rezsijükben felépíthetik a villát és mint kész épületet adhatják el.

Ha a villaépítésre alkalmas telkeket tulajdonosaik tulokt áron árusítanák, vagy sem eladni nem akarják, sem az építkezésre nem hajlandók, az állam törvényszabta jogánál fogva kisajátíthatná a szükséges területet.

Valószínű, hogy a város az építkezéshez esetleg hadifoglyokat is kapna, ami olcsóbbá tené az építkezést.

A Thököly uttal párhuzamos alsó uton játszótér lehetne létesíteni a gyermekek részére, a régi Götlib-féle villa helyén pedig szórakozóhelyet. Itt lehetne piacot is létesíteni akkor, ha azt a nagyarányú villaépítkezések szükségessé teszik. A tisztviselőkön kívül a nyugdíjasok és munkások számára is lehetne és kellene lakásokat építeni.

Bizonyos munkákat már a tél folyamán el lehetne és el kellene végezni (az építkezéshez szükséges faanyagot, cementet, homokot már most ide lehetne szállítani).

Ha a tervek idejében elkészülnek, ha minden szükséges előkészület megtörténik, tavaszra olyanarányú építkezés indulhat, amely megszemenő módon lendíti a fejlődés felé városunkat.

Az iparbank bányáját is Zombor fejlesztésének szolgálatába kell állítani

Zombor fejlesztése szempontjából nagy jelentőségre tehetne szert a felszámolás alatt álló „Zombori Iparbank” újbóli életre keltése. A bank mint ismeretes szénbánya felett rendelkezik. Ez a szénbánya hatalmas mennyiségű szenet termelhetne és a szénből sok mindent elő lehetne

állítani megfelelő berendezésekkel (aszfalt, koks, briket, kátrány, olaj stb.).

A szénbánya segítségével be lehetne vezetni a nagy bérházakban, a tisztviselő telepen a központi fűtést, mód nyílna vízvezeték létesítésére, a csatornázásra és megoldaná a szénbánya

a tüzelési gondokat is, üzemanyagot szállíthatna a villanytermelésnek is.

Az Iparbank életre keltése egy életre szóló pénzügyi intézet segítségével történhetne meg. Az Iparbank átadhatná az illető pénzügyintézetnek a Brod melletti luzaáni malinól kinyert bányáját. A termelés költségeit bőségesen fedezhetnék a magyar és horvát államvasutak renehesi és horvát szükségleteink. A haszonból néhány év alatt ki lehetne fizetni az Iparbank tartozásait és tartalékolni lehetne az Iparbank részvényeit mindaddig, amíg azok az új pénzügyintézet részvényeivel teljesen egyenlő értéket el nem érnek.

Zsulyevits Ernő,
ny. iskolaigazgató.

A méhető cukor bejelentése

A földművelésügyi miniszter az éhínségben szenvedő méhcsaládok részére nagyobb mennyiségű cukrot engedélyezett. Az igényelt és kiutalt cukormennyiséget a méhészek kötelesek január 15-ig feleltetni. A január 15-én megmaradt cukorkészlet az illetékes pénzügyőrségnél bejelentendő. Ezt a pénzügyőrség a tavaszi étetés idejéig zárolja. Tavasszal a pénzügyőrség részéről történt felszabadítás után a cukor feleltetése szabadon tovább folytatható. A méhető cukornak háztartási célokra való felhasználását mint visszaélést szigorúan büntetik.

Elloptak egy erdőt Szatmárban

Szatmárnémetiből jelentik: Az Ecsedi-láp Leccapoló Társulat érdekes lopási ügyben tett feljelentést a csendőrségen.

A társulat közgei megállapították, hogy a Mérk község közelében lévő Kraszna-csatorna köröttelése mellett telepített akácaerdőt ismeretlen tettesek közel egy kilométer hosszúságban az egyik éjszaka teljesen kiirtották és a fákat a helyszínről elszállították.

Az erdőirtók nemcsak a fejlett fákat vágják ki, hanem a fiatal csemetéket, sőt a bokrokat is kiirtották.

A csendőrség a tettesek kinyomozására széleskörű nyomozást indított, amely csakhamar eredménnyel járt.

Több szomszédos faluban házkutatást tartottak és ennek során tömegével kerültek elő az egyes házakból a kivágott akácok és csemeték. Főleg Nagyecséd községben lepleztek le sok fairsót: tizenhatot és ezek ellen megindult az eljárás lopás miatt. Volt olyan ház, ahol hat szekérrakományra való lopott facsemete került elő a letarolt erdőből.

A zombori munkapiac helyzete

Sürgősen szükség van 30-40 hólapátoló munkásra

Munkát keres 115, munkát kaphat 18 munkás

A M. Kir. Állami Munkaközvetítő Hivatal zombori kirendeltségének szombati jelentése szerint a városnak sürgősen szüksége van 30-40 hólapátoló munkásra. A munkapiac helyzete a következő:

Munkát kaphat férfi: 1 asztalos, 2 magántisztviselő, 2 mezőgazdasági cseléd, 3 kocsis.

Nő: 1 magántisztviselő (németül tudó), 3 mindenes, 5 bejárónő, 1 sütő és 1 pikkoló-tanonc.

Munkát keres férfi: 6 géplakatos, 1 szövő, 2 borbély, 1 sütő, 1 kereskedő segéd, 7 mezőgazdasági cseléd, 1 csapos, 2 gyári segédmunkás, 3 napszámos 8 szolgál.

Nő: 65 gyári segédmunkásnő, 1 nap-számosnő, 1 elárusítónő, 16 háztartási alkalmazott.

Veszedelemes szélhámost fogott a szabadkai rendőrség

Sok szabadkai, topolyai és nagyfényi gazdát károsított meg egy marhahajcsár

Szabadkáról jelentik: A szabadkai rendőrség letartóztatta Szabó Bajacs Péter 24 éves marhahajcsárt, aki juhvásárlás ürügyével egész sor szélhámosságot követett el és nagyszámu szabadkai, topolyai és

nagyfényi gazdától csalt ki kisebb-nagyobb összegeket, amelyekből azután vig mulató zást rendezett. A szélhámos több mint 5000 pengővel károsította meg áldozatait. Bűnlajstromának összeállítása most folyik.

Beláthatatlan fejlődés elé néz a magyar gépkocsizás a háború utáni időkben

Algyai Pál egyetemi magántanár, kereskedelemügyi minisztérium államtitkár a Királyi Magyar Automobil Club hivatalos lapjában a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— A gépkocsi forgalom korlátozását illetően meg vagyok győződve, mindenki tisztában van azzal, hogy a gépkocsi forgalom korlátozását a nemzet egyetemes érdekében halaszthatatlanul meg kellett tennünk.

A magyar autózó közönség azonban bátran és türelemmel néz a jelenlegi átmeneti korlátozások elé, mert tudja, hogy ezek az állapotok időlegesen.

— Megerősíthetem mindenben ezt a meggyőződést, mert a háború utáni Európában Magyarország egy ujonnan feltárt óriási keleti föld rész és Európa szíve, illetve észak és dél, kelet és nyugat között olyan soha nem tapasztalt mértékben fontos közvetítő szerepet fog játszani a

közlekedésben, amilyenre példa hazánk egész történelmében még nem volt.

— Nemcsak a járművek száma és minősége emelkedik majd óriási arányokban, hanem városaink és falvaink között, utainkon minden irányban olyan hatalmas helyi- és átmenő forgalmat fog a motorosítás csodálatos felvirágzása eredményezni, hogy ennek arányai szinte beláthatatlanok.

— Magyar közlekedés és különösen a magyar automobilizmus jövője olyan fényesnek ígérkezik, amilyen még soha nem volt. Éppen ezért azt az időt, amíg más feladatok nem gátolják ennek a fejlődésnek a kiteljesedését, a legmesszebbmenően fel kell használnunk arra, hogy előkészítsük az országot a hatalmas fellendülésre. Tervszerűen és rendszeresen kell felkészülni a belátható időn belül bizonyosan elérkező hatalmas építő és szervező feladatokra.

FIGYELEM!

Mielőtt hálószobát, kombinált szobát, konyhát, vagy bármilyen asztalosmunkát rendel. kérjen árajánlatot, vagy tekintse meg műhelyemben kész butoromat.

Sovány András,

asztalos. Z O M B O R, Trefort utca 3.

Mátyás király ajándéka és Korvin János öröksége:

TOPOLYA

A Délvidék egyik legnagyobb községe Topolya. A krónikás feljegyzése szerint a község török kori telep. 1580-ban két néven is szerepel: először mint Kisbaja, majd később mostani néven emlegetik. Feltehetőleg egy harmadik név is: Fibajcs (Fibaych), amely szintén a mai Topolya helyén volt.

Ezt a Fibajcsot okmányok szerint több bács megyei helységgel együtt Mátyás király anyjára

ajándékozta, majd később Korvin János örökölte. Szelepcsényi György, kalocsai érsek 1665. évi összírásában is megtaláljuk Topolya nevet. A község a török időkben teljesen elnéptelenedett, de 1731-ben, mint pusztát újra emlegeti a krónikás. Kilenc év múlva a pétervárad katonai sánchoz csatolják és csak az ezután következő 10 évben gondoskodnak betelepítéséről.

A telepítés

céljából Csicsovszki Ferenc szabadost küldték ki. Ajánlólevelében a feltételeket is felsorolták. Ezek szerint az új falu telepesei nem lesznek örökös jobbágyok, hanem szerződéses lakosok. Építhetnek szilárd házakat és minden vármegyei teher alól négy, a kamarai adó alól pedig két évre lesznek felmentve. A papi tizedet nem fizetik, s a kertí veteményeiket is felmentik a dézsma alól.

Nagy szó volt annakidején ez a nagy kedvezmény és talán emiatt is járt sikerrel a telepítés, amelynek helyén most a Délvidék egyik legvirágzóbb nagyközsége áll.

A mézarszékekért annakidején évi díjat fizettek. Fát a kamara csak építésre adott. A telepéseknek a házukat szabad eladni, de az eladási ár tizedrésze az urasságot illette meg.

A községből mezőváros lett

röviddel ezután. A mezőváros egyik nevezetessége a Kray család szép rokokó stílusú kastélya és angolparkja volt. 1848-ban a szerbek az utolsó Krayt elfogták és Temesvárra vitték fogságba. Halála után veje, gróf Zichy János lett a topolyai birtok ura. 1852-ben.

A római katolikus lelkészség 1750-ben alakult, a templom 1764-ben épült. Belsejét 1888-ban renoválták. Ennek helyébe a mezőváros földesura új templomot építtetett, amelyet 1905-ben szenteltek fel. Egy év múlva hatalmas tűzvész pusztított a községben. Sok ház porig égett. Uccák váltak lakhatatlanná. Az 1900-as nép-

számláláskor Topolyán 12.019 lakos volt. Ezekből a szerb mindössze 38, a német 166, továbbá tót 21, oláh 2, horvát 4. A zsidók száma már akkor nagy volt. A kimutatás 569 zsidót tud Topolyán annakidején.

A község határa 25.163 kat. hold. Emusicsot később Emöd pusztára változtatták, s Bács-topolya helyett a város neve csak Topolya lett.

Topolya a legrendezettebb mezővárosok egyike. Van olvasóköre, gazdaköre, ipartestülete, kaszinója, pénzügyi, polgári iskolája, hitelzövetkezete stb.

Topolya nevezetessége a gyönyörű templom, a Nagykeret és Radzsi János hírneves orvosnak Telcs Ede által készített emlékszobra.

A lakosság szorgalmas és a község nagy fejlődés előtt áll.

Január hó 31-én fejeződik be a használt cipők gyűjtése

A vallás- és közoktatásügyi miniszter még a tél folyamán kiadott egyik rendeletében kimondta, hogy azok a napok, amelyeken az iskolásgyermek ruha- vagy cipőhiánya miatt nem jelennek meg az iskolában, nem számíthatók mulasztásnak.

Hasonlóan szomorú a helyzet a felnőtt emberek, sokgyermekes szegény családok körében is, akik talán éppen a rongyos, lyukas cipők miatt nem tudnak munkát vállalni, akik talán éppen ezért kénytelenek éhezni, fájni, mert ebben a hideg, zord téli időben meleg cipő hiánya miatt nem tudják a család mindennapi kenyerét megkeresni.

Minden jóérzésű embernek erősebben megdobb a szíve ezekre a hírekre. Vannak az országban olyan gyermekek, olyan felnőtt emberek, akiknek a télviz idején nincs cipőjük. A közellátási miniszter most ezeknek a gyermekeknek, ezeknek a szegény családoknak cipővel való ellátására gyűjtést indított.

A gyűjtés munkájába nagy lelkesedéssel kapcsolódtak bele a zombori Diákkaptár keretében dolgozó magasabbfokú fiúiskolák: a gimnázium, a kereskedelmi középiskola és a polgári iskola hazafias gondolkozású tanulói is. A gyűjtés munkaterv szerint a város uccáit a tanulók között felosztották és azok a közellátási miniszter levelével járják végig a házakat s elismervény ellenében összegyűjtnek minden nélkülözhető használt cipőt. A gyűjtés eddigi eredménye azt mutatja, hogy

a zombori háziasszonyok eléggé átértékelték ennek a mozgalomnak a jelentőségét

és a társadalmi megértés jegyében ajánlották fel az otthon hányódó használt cipőket a nemes célra. Mert nem szabad elfelejteni, hogy azokban a házakban, ahol akár a férfinak, akár a nőnek a békés viszonyok között négy-öt pár cipője is volt, ott a kamra sarkában nagyon sok olyan ócska cipő huzódik meg porlepetten, esetleg egérrágottan, amely csak a kényes izlésnek értéktelen lim-lom, de a szegény embernek használható cipő. Vannak olyan cipők, amelyek talán nem javíthatók meg, de az anyaguk mégis felhasználható a javításra, vagy esetleg a nagy cipőből lehet csinálni kisebb cipőt. Minden komoly embernek gondolkozni kell a jelenlegi nehéz viszonyokon és hozzá kell alkalmaznia magát. Elmúltak azok az idők, amikor egy tönkrement cipőt egyszerűen a szemétkébe lehet dobni.

A már összegyűjtött cipők javítása a zombori Általános Ipartestület keretén belül folyamatosan, a szétosztásról a helyi hatóságok gondoskodnak.

A tanulók a gyűjtés munkáját kijelölt utcákban már elvégezték, vannak azonban még bizonyára olyan házak, ahol vagy a gyűjtők — talán tévedésből — egyáltalán nem voltak, vagy ahol a gyűjtés óta még előkerültek ócska cipők, de még nem volt alkalmuk a háziasszonyoknak azokat a diákkaptáros fiuknak átadni. Ezért hazafias tisztelettel kéri a zombori Diákkaptár-csoport mindazokat a háziasszonyokat, akik otthonukban még bármiféle használt lábbelit nélkülözni tudnak, legyen az akár női-, férfi-, gyermek-, hó- vagy sárcipő, vagy akár bakancs, sziveskedjenek azokat valamelyik diákkaptáros fiúnak átadni, vagy pedig a gimnázium, kereskedelmi középiskola, vagy polgári iskola Diákkaptár-egyesületébe eljuttatni. Ezáltal is tegyünk bizonyosságot arról, hogy más városokhoz hasonlóan

Zomborban is elevenen él az összetartozásnak és az egymásért való áldozatkészségnek a szelleme,

hiszen tőlünk, elsősorban a zombori társadalom megértésétől függ, hogy sok száz zombori szegény testvérünknek minél előbb meglesz-e a tanulást, vagy munkalehetőséget jelentő és biztosító cipő. Mindig gondoljunk arra, amikor majd a Diákkaptár egy-egy lelkes tagja bekopogtat az ajtókon és szerény kérését talán nem törődémségből teljesítés nélkül akarjuk visszautasítani.

Dr. Lakos Sándor, gimn. tanár.

HIREK

Ugyeletes városi rovos: Dr. Kuczai János, Csihás Benó utca 12. Tel.: 96. Az egyeleti szolgálat vasárnap d. u. 14 órakor kezdődik és következő vasárnap 14 óráig tart.
OTI ügyeletes orvosa: Dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

KANYÓ JOLÁNKA
és
Dr. HORVÁTH IMRE
jegyesek.
(Minden külön értesítés helyett.)

Vasközpontot állítanak fej A közelmúltban létesített lábelleni központ után megindult a textilközpontról szervezésének előkészítése. Ezt követően valószínűleg sor kerül a vasközpont felállítására is. Ebben a vasáru termelésében és forgalombahozatalában érdekelt iparágak és kereskedelmi szakmák képviselői kapnának helyet. A nyersanyagok beszerzése változatlanul az anvgazdálkodási bizottság hatáskörében marad. A vasközpont a vasáru előállításának és szétosztásának összes közérdekű kérdéseivel fog foglalkozni.

Boldoggá avatnak egy magyar jezsuitát A Magyar Kurir jelenti: A fiatalon elhunyt Kaszap István jezsuitársasági növendékek boldoggáavatási perében a székesfehérvári egyházmegyében megindult a második eljárás. Az első eljárásban a tőle származó iratokat gyűjtötték össze és az eljárás most véget ért és az illetékes szentszéki bíróság Svoy Lajos megvívőpüspök elnöklésével megnyitotta második eljárást. Az egyházmegyei eljárás után kerülnek az iratok Rómába a ritusok kongregációjához, ahol boldoggáavatási eljárás az előírások szerint folyik.

Olcsón és jó vásárlással
KERSCH divatáru üzletében
Városi gyógvyszertár mellett

A házbérvallomási ívek benyújtása. A házbérvallomási ívek megérkeztek és azt állítva sürgősen be kell nyújtani a háztulajdonosoknak egyesületének irodájában, Petőfi Sándor utca 4.

Leventeegyesület és Baross Szövetség alakul Óbecsén. Vasárnap, január 11-én délelőtt 11 órakor tartja alakuló közgyűlését a Leventeegyesület Óbecsén. Ugyancsak vasárnap alakul meg a Baross-szövetség fiókegyesülete.

Uj aljegyző Orszálláson. Fonyodi Mihály szöbi községi aljegyzőt ugyanilyen minőségben Orszállásra helyezték át.

Megjelent a Kisebbségi Körlevél legújabb száma. A hatodik évfolyamába lépő Kisebbségi Körlevél idei első számú vezető helyen közli dr. v. Nagy Iván ügytemi m. tanár cikkét a Délvidék iskoláiról. Oberding József György dr. Az erdélyi magyarság mezőgazdasága és mezőgazdasági szervezetei a román uralom alatt c. valamint Széll Sándor dr. Magyar—horvát 1901—1941 c. tanulmányait közli a Körlevél. Pusztai-Popovics József Az erdélyi román-ság kulturális helyzetét ismerteti, Czifrusz Miklós a visszatért délvidéki értelmiség utánpótlásáról ad számot. A Figyelő rovat beszámolója Kúrtyák Iván Közművelődési Egyesület megalakulásáról, Gróf Teleki Pál Tudományos Intézet felállításáról, Muraközről, Szabadkáról. Könyv-és folyóirat szemle, intézeti munkáról szóló beszámoló egészíti ki az anyagot.

Presbiteri jubileum Bácsfeketehegyen. Vasárnap, január 11-én a református egyház presbiteriuma diszgyűlést tart abból az alkalomból, hogy Józsa Lajos presbiter 1891 január 11-óta megszakítás nélkül viseli ezt a tisztséget. Az ülésen megjelenik dr. Kurz Henrik országos gondnok, valamint Dévay Lajos ref. esperes.

Uj nyomda Zomborban!

HA SZÉP ÉS IZLÉSES

nyomtatványokat

AKAR SZOLID ÁRBAN ÉS TÖKÉLETES KIVITELBEN, FORDULJON BIZALOMMAL

BUGADZSIA JÁNOS

MINDEN KÖVETELMÉNYEKNEK MEGFELELŐEN FELSZERELT NYOMDÁJÁHOZ

az Arany Gerenda u. 19. sz. alatt
(VOLT SZTOJACSICS NYOMDA)

Szegény fiu így nézett ki, mikor hozzánk jött!

Kétségbe esetten a sok pattanás miatt, ami eléktelenítette, különben jó vonásu arcát.

A mi No. I és II-es számú vizeikkel, aránylag rövid idő alatt tökéletesen eltávolította összes pattanásait és mitesszereit és arcbőrét gyönyörű tiszta lett.

A No. I és II-es szennazációs eredménnyel távolítható el ez a kellemetlen és csúnya szépséghiba.

Mindkét víz használatára szükség van.

A szereket pontos utasítással küldjük, mely utasítást be kell tartani és az eredményért felelőséget vállalunk.

No. I. P. 9.50, kisebb adag 7.50, No. II. P. 6.50, kisebb 5.50. Utánvét-tel küldjük: „LEA” kozmetika, Zombor Széchenyi krt. 10.

Közlünk köszönő levelet:

Igen tisztelt Lea kozmetika, Zombor.

Rendkívül hálás lehetek Önöknek, mert az eredmény amit a No. I. és II-es vizeikkel elértem, hihetetlen szép. Ha tudnák hogyan néztem ki, tele pattanással és mitesszerekkel. Mindent elkövettem, csak szabadulhassak ezektől az elcsufító szépséghibáktól. Hány helyre fordultam segítségért, de minden hiába volt. A véletlen folytán olvastam az Önök hirdetését, de gondoltam ez is egy reklám, mint a többi.

Hosszas gondolkodás után mégis úgy határoztam, hogy még egyszer szerencsét próbáljak és megrendeltem a hirdetett szereket Önöktől, az eredmény amit elértem rendkívüli. Ezért örömmel fog szolgálni, ha leveletem az újságokban is leközlik, mert mindenkinek ajánlom, aki pattanásos és mitesszeres, hogy szerezze be az Önök szereit, mert azok tényleg eredményesek.

Maradok hálás tisztelettel:

Mil. Pop. Szilbács.

(A köszönő levél nálam eredetiben olvasható).

HOLGYEK FIGYELMÉBE!

Nappali krém és pudert, a haj, a szem és az arcszínnek megfelelőt kell választani. Azok helytelen kiválasztása a valóságnál évekkal idősebbnek tünteti arcát. Hogy meggyőződtesünk Önöket, mit jelent a nappali krém és puder helyes vagy helytelen megválasztása, nappali krém és puder próbára hívjuk meg Önöket minden d. e. 3—5-ig. Ez a próba díjmentes. Bemutatjuk, ha a nappali krém és puder színe helytelenül van megválasztva, hogyan tehetjük tönkre arcunkat. Hogyan lehetünk rosszul megválasztott krém és puder által, csunyvává, öregebbé, szóval teljesen idegenné. Viszont a megfelelő színű nappali krém és puder, hogyan teheti arcunkat vidámmá, kellemesé, vonzóvá.

Vidékiek, írják meg, milyen a haj, a szem, és arcszínük és mi a szerint küldhetjük a megfelelő színű krém és pudert. Schlager nappali krém P. 5, Puder Neutr. P. 4. Utánvét-tel küldjük. Vágják ki és hozzák be, vagy küldjék levélben az alanti szelvényt a következő címre: „LEA” kozmetika, Zombor, Széchenyi krt 10.

Szelvény

díjtalan tanácsadásra

A szelvény felmutatója 10% engedménnyel tarthat jogot.

Közoktatásügyi kinevezések a zombori iskoláknál. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter Adám Lujza, Linberger Márta, Eszes Irma és Karla Irma zombori helyettes tanárokat a gimnáziumban és De sics Margitot, Benkő Istvánt és dr. Vargáné Balogh Ilonát, helyettes tanárokat a keskedelmi iskolában rendes tanárokká nevezte ki.

Előadás a zombori Baross-Szövetségben. Hétfőn este érdekes előadás lesz a Baross Szövetségben. Orbán János, a városi közellátási hivatal vezetője ismerteti előadása során az időszerű közellátási kérdéseket. Az előadást a Magyar Olvasókör helyiségében tartják meg este 8 órakor.

Baleset Kulán. Tóth Jánosné, a kulai Union fémárugyár üzemvezetőjének felesége megosuszott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy karját törte.

Kiköveznek egy óbecsei utcát. A sörgyárhoz vezető Petőfi Sándor utca kövezetét átrakják, a folytatását képező Zrinyi Miklós utcát pedig kikövezik. A szükséges 30.000 pengő költséget a sörgyár és a község közösen viseli.

Meleg ebédet kapnak a bácsfeketehgyi szegény gyermekek. A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének bácsfeketehgyi fiókja a református egyház vezetőségével karöltve gyermekétkeztési akciót kezdett. A szegény gyermekek naponta kapnak meleg ebédet.

Szabadegyetemi előadás Bácskossuthfalván. Csütörtökön a DMKSz bácskossuthfalvi fiókja sikerült szabadegyetemi előadást rendezett. Az estét Gyarmati Sándor nyitotta meg. Molnár Sándor rendkívül érdekes előadást tartott „Szegedi gondolat” címen. Egy kis egyfelvonásosban szerepeltek: Kiss Antal, Farkas Béla és Molnár Sándor. Kiss Antal teológus az erdélyi magyarságról tartott előadást, Bóza Lajos Japánról beszélt. „Az előkelő utas” című vígjáték jelenetben szerepeltek: Boldog Ibolyka, Csákvári Zsuzsika, Molnár Sándor, ifj. Csorja Zoltán Solya Bálint, Kiss Antal és ifj. Bóza Lajos.

200 pengő jutalmat kap Katona Antal nyomrávezetője. Ismeretes, hogy a szabadkai fogházból megszökött Katona Antal 34 éves fémcsiszoló, akit lopás és csalás miatt négy és fél évre ítélték el. A rendőrség Katona nyomrávezetőjének 200 pengő jutalmat ad. Katona személyleírása a következő: 170 centi magas arca ovális, homloka magas, haja szemöldöke és szeme barna, álla gömbölyű, szakállja és hajusza borotvált. Szökéskor nyakabátot nem viselt, fekete kiskabát, csikós nadrág és félcipő volt rajta.

Véres családi dráma Bácsföldváron. Borbás István 35 éves óbecsei kocsmáros több késszurással megsebesítette feleségét, aki Bácsföldváron, apja házában volt. Borbás szörnyű tette után kirohant az utcára és zsebkésével átvágta ereit. Mire orvoshoz vitték, kiszervenedett. Felesége állapotja súlyos, de valószínű hogy meg lehet menteni az életnek.

Disznóöléssel agyonszurta a feleségét Götz János budapesti lakatossegéd áldatlan családi életet élt feleségével, szül. Hahm Matild varrónővel. Az asszony, tanuk vallomása szerint, férfijismerőseivel járt moziba, színházba. Emiatt sokat civakodtak. Götzné tavaly májusban elköltözött hazulról. Férje utána ment és kérte, hogy térjen vissza, de az asszony elutasította. Götz erre disznóöléssel agyonszurta. A büntetőtörvényszék csütörtökön tárgyalta az ügyet. A bíróság jogerősen 10 évi fegyházra ítélte.

Kémkedés miatt halálra ítélték három belgát. Brüsszelből jelentik: (NST) A haditörvényszék három belga állampolgárt fegyver- és lőszerrejtegetés, valamint kémkedés miatt halálra ítélt. Ot vádlottat hat hónaptól hat évig terjedő szabadságvesztéssel sújtották, míg egy vádlottat fölmentettek.

Odesszában ismét megnyílt az opera és az egyetem. Az odesszai egyetem nagy ünnepek keretében ismét megnyitotta kapuit. Ugyanazon a napon történt az opera ünnepélyes megnyitása, mely alkalmából Tschaikowsky „Eugen Onegin” című operája került színre. (MNK)

Az ebéd és vacsora csak úgy jó, ha a hús felvágott, szalonna és mindennemű hentes-áru

NÉBL JÓZSEF

hentesmestertől való.

2.6 kilométeres benzinezeték egy folyón keresztül. A keleti hadjárat technikai csapatainak érdekes egyéni teljesítményeiről számol be a „Räder” című német technikai folyóirat. A keleti front egyik városának hidja az ottani másfél kilométer széles folyón a harcok során kettérobant. Az erős ellenséges tűz következtében lehetetlenné vált annak póthiddal való helyettesítése. Csak helyenként sikerült a gyalogosok részére az átkelést biztosítani. A következő használható póthíd a nagy távolság miatt a tuloldalon harcoló német utánpótlási csapatok részére nem jöhetett számításba. Teherhordók segítségével vitték tehát a hid romjain keresztül, sokszor életük kockázatásával a legszükségesebbet a tuloldalra. A páncélosok üzemanyagszállítását azonban ily módon nem lehetett megoldani. A technikai különítmények ezért egy újabb megoldást kellett találnia. A lerombolt gyártelepeken összeszedték egy csővezeték összedállításához szükséges csőrészeket, melyeket azután a legnagyobb fáradsággal összeforrasztottak. Így keletkezett egy 2600 méter hosszú vezeték, melyet a folyón keresztül vezettek át és ily módon 20.000 liter üzemanyagot sikerült óránként a tulsó partra pumpálni. A páncélosok üzemanyagutánpótlását ily módon sikerült megoldani és a kelet felé irányuló támadás zavartalanságát biztosítani. (MNK)

Halakkal védekeznek a maláriaszunyogok ellen. Dr. Sella, a rovignoi német-olasz intézet vezetője a malária szunyogok leküzdésére 1926-ban az istriai felsziget pocsolóiba számtalan Északamerikából hozott halfajtát helyezett el. Ezzel a malária problémáját egy csapásra megoldotta, ugyanis a tócsák eliszapodása teljesen megszűnt és azóta a lakosság körében a malária megbetegedés már nem fordult többé elő. (MNK)

Elektromotorok, Dynamók, ujak használtak. **Adás-vétel.** Csere. Tekeréselés. Kompl. Villanytelepek.

R Y M O R Z I A J O S hat. eng. vill. vállalata Budapest, V. Váci út 50. (Lehel térenél). Telefon.

Bolgár nyelvre fordítják a német irodalom remekműveit. A szófiai német tudományos intézet nagyvonalú fordítási műveletet vett tervbe. Ugyanis pár év leforgása alatt a német szépirodalom és filozófia minden értékes termékét a régi germán hősmundáktól a mai korig a vezető bolgár költők és írók bolgár nyelvre lefordítják és megjelentetik. Az első fordítások Schiller drámájáról már forgalomba kerültek és a bolgár olvasókörzség köreiből nagy népszerűségnek örvendenek. (MNK)

40 milliárd márka életbiztosítási Németországban. Egy nemrég nyilvánosságra hozott statisztikai kimutatás szerint 1941 június 30-án a Német Birodalomban az Ostmark és Szudétavidék nélkül számszerint kerekén 43 milliárd életbiztosítást kötöttek a német magán- és nyilvános biztosítótársaságokban. Összességében kerekén 38 milliárd márkáról van szó. Ha ehhez hozzászámítjuk az Ostmarkban és a Szudétaföldön kötött biztosítási összegeket, úgy az egész Birodalom területén kötött biztosítások összege 40 milliárd márkára emelkedik. Így 1938 óta a biztosítások száma 18.5%-kal emelkedett, érték szempontjából pedig a növekedés 27%-os növekedést mutat. Egyidejűleg az átlagos biztosítási összegek is jelentősen emelkedtek. Az évi prémiumbevétel az életbiztosításból a jelenlegi állomány mellett kerekén 16 milliárd márkát tesz ki. A biztosítások emelkedése annál figyelemremélőbb, mert a hatalmas szociális biztosítások Németországban a nép széles rétegeire is kiterjednek. (MNK)

**FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ**

Az angol nők kötelező munkaszolgálat. A Daily Mail hirt ad arról, hogy az angol munkaügyi minisztérium kötelező munkaszolgálatot akar elrendelni az angol nők számára. A munkaszolgálat egy évi időtartamra terjedne és minden angol nőre vonatkozna. A Daily Mail ezzel kapcsolatban utal arra, hogy a munkaszolgálati kötelezettség alá eső angol arisztokrata hölgyek a legnagyobb lelkesedéssel vállalkoztak ugyan a nagy nyilvánosság előtt a munkára, — de rögtön utána megváltották menetjegyüket Man szigetére, ahol a készülő törvény értelmében nincs és nem is lesz munkaszolgálati kötelezettség. Az angol közvélemény ezeket a menekülő hölgyeket már el is nevezte Bewin-ellenes honleányoknak, — célzással arra, hogy a munkaszolgálat eszméje angol vonatkozásban Bewin munkaügyi miniszter agyában született meg. (B. L.)

A dánok még mindig nőni akarnak. (MN) Európa „hosszu fickói”, a skandinávok kétségbevonhatatlan előnyükkel a jelek szerint még mindig nem akarják beérni, hanem még magasabbak akarnak válni. Egyetlen év folyamán például a dánok átlagos magassága a meglepő megállapítással végződtek, hogy a 36.000 ujonc átlagos magassága az előző évi 172.5 centiméterről 172.9 centiméterre szökött fel. A dán antropológusok megállapítása szerint nem csupán egyetlen jelenségről, hanem már századok óta tartó fejlődésről van szó, mely már a középkor, sőt a viking-kor óta folyamatban van. A fejlődés egyébként nem egyenesvonalú, hanem hullámvonal alakjában történik. Az egyes szakaszok az életmóddal általános és az életfeltételekkel szoros összefüggésben vannak.

A kötelező számlázásról és kirakati árak feltüntetéséről szóló rendelet végleges formájában elkészült. A rendelettervezet az árak feltüntetését és a számlázási kötelezettséget országszerte egységesen szabályozza. A rendelettervezet az egész vonalon figyelelbe vette a kereskedelem és az ipar jogos kívánságait. Valószínű, hogy a rendelet még január hónapban megjelenezik.

Igényelni kell a lucernavetőmagot A hivatalos lap pénteki számában földművelésügyi miniszteri rendelet jelent meg a lucernavetőmag forgalmának korlátozásáról. A rendelet szerint a bejelentés alá eső lucernamag-készletet zár alá kell venni és azt forgalombahozni vagy azzal egyébként rendelkezni csak hatósági engedéllyel szabad. A zár alá vett lucernavetőmag-készleteket a tulajdonos, illetve birtokos az M. Kir. Növénytermelési Hivatal, illetve az általa megbízott szerv felhívására, hatósági lag megállapított áron készpénzfizetés ellenében rendelkezésre bocsátani köteles. Lucernamagot csak szállítási igazolvánnyal szabad szállítani. Az a termelő, akinek lucerna vetőmagra van szüksége, igényét 15 nap alatt az illetékes községi előljárásnál jelentheti be.

4,250.000 lakosa van Svájcnak. A svájci nép számlálás eredménye szerint Svájcnak ezidőszereint 4,250.000 lakosa van. Az 1930. évi népszámlálás óta a népesség tehát mintegy 200.000 lélekkel gyarapodott.

Vigyázat!

A Darmol hashajtót utánozzák. Ügyeljen, mert minden tablettán a „DARMOL” szónak és T alakú bevágásnak kell lenni. Kimondottan eredeti csomagolásban kérje

Téli gyógyfürdőkrék Budapest. A legtöbb gyógyfürdő hiányossága, hogy csak bizonyos idényben, legtöbbször nyáron használható, mert az őszi és tavaszi szélsőséges, a téli hideg időjárás miatt a betegek nem szívesen keresik fel a fürdőket, mivel meghűlésnek, megfázásnak könnyen ki vannak téve. Magyarországon évtizedek óta szükségét éri olyan fürdőknek, ahol a gyógyulást keresők az év minden szakában nyugodt körülmények között pihenhetnek, gyógyulhatnak. A főváros gyógyfürdői a legnagyobb áldozatkészséggel az utóbbi másfél két évtized alatt hatalmas beruházásokkal lehetővé tették, hogy a magas nivójú fürdők és szállók egybekapcsolásával, kitűnő szakorvosok felügyelete mellett élhessenek a betegek. A főváros gyógyfürdői a nagy anyagi nehézségek ellenére ezévből is rendszeresítették a téli gyógyfürdők használatának megkönnyítésére szolgáló olcsó téli árakat. A gyógyulást keresőket a szebbnél-szebb és jobbnál-jobb gyógyfürdők sora várja, hogy testileg és lelkileg talpraállítsa a reumában, mozgásszervi megbetegedésben, idegkimerültségben szenvedőket.

ÖSKERESZTÉNY

BAROSS IPAROS

HUSVÉTH ISTVÁN Zombor
KELME, FONÁL, KÉKFESTŐ és VEGYTISZTÍTÓ-MESTER

Speciálista: selyem és flor harisnya festésében és gyárszerű kikészítésében
GYÁRTELEP Bőrkabátok festése **VÁROSI GYŰJTŐÜZLET**
 Szent László út Vasutállomástól jobbra Szent János utca 2 Postával szembe

1796-tól **1942-ig**

Dédapa:	István I	festő iparosmester	15 évig
	István I özv.	"	18 "
Nagyapa:	István II	"	46 "
Edesapa:	István III	"	27 "
Jelenleg:	István IV	"	34 éve

3-évig inas 2-évig segéd szakiskola külföldön

140 éve

KÖZGAZDASÁG

A Délvidék gazdái első ízben vesznek részt a budapesti országos mezőgazdasági kiállításon

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület kiállítás rendező bizottsága elhatározta, hogy az idén a szokásos időpontban, március 21—29. napjain, közvetlenül a husvétot megelőzően rendezi meg az országos mezőgazdasági kiállítást és tenyészállatvásárt. Az előkészületek ennek figyelembe vételével folynak. A tenyészállatok csoportjában a bejelentési határidő január 6-án lejárt, igen nagyszámu bejelentés érkezett. A többi csoportokban a bejelentés határideje február 15. A múlt évi kiállítás óta újból örvedesen megnövekedett az ország, minden gazdája nagy érdeklődéssel és várakozással tekint az idei kiállítás elé, amely különösen a vissza-

csatolt területek gazdáinak ígérkezik tanulságosnak. A kiállításon a tenyészállatok értékesítését jelentős szállítási és különféle egyéb kedvezmények mozdítják elő és ezek segítségével az ország legtávolabb fekvő területein is beszerezhetik a válogatott kiváló minőségű anyagból apaállatszükségletüket. A kiállítás alkalmával a belföldön 50 százalékos, a szomszédos államokban ugyancsak jelentős utazási kedvezmények állnak majd az érdeklődő gazdaközönség rendelkezésére.

A Délvidék gazdái ez alkalommal első ízben vesznek részt a kiállításon és ennek érdekében nagyarányu szervezkedés folyik.

Biztosították a tavaszi búza- és a kukoricavetőmag-szükségletet

A kormány gondoskodott a tavaszi vetőmag-szükséglet biztosításáról. Mint ismert, a kedvezőtlen őszi időjárás következtében sok őszi búzavetés elmaradt. Ezért illetékesek lehetővé teszik, hogy az elmaradt őszi búzavetés helyett tavaszi búza legyen vethető. A malmokhoz érkező tavaszi búzát nem szabad megőrölni, hanem vetőmag céljára kell megtartani. Utasítást kapott a Hombár is, hogy tartalékolja a vetőmagnak alkalmas tavaszi búzát. Így az országban fellelhető összes tavaszi búzakereslet vetőmag céljára biztosítva van.

Másik, igen fontos intézkedés a kukoricatermesztést hivatott előmozdítani. A tavalyi kukorica meglehetősen rosszul érett be minek folytán csiraképesége gyöngye. Intézkedés történt aziránt, hogy a Futura magvakat csiraképeség szempontjából vizsgálja meg és azt a kukoricakeresletet, amely csiraképeség és fajtájánál fogva vetőmagnak alkalmas, tartalékolja. Értésülünk szerint ez meg is történt. Így tavasszal a vetőmagszétosztás megfelelő megszervezésével biztosítani lehet a kukorica vetőmag-szükségletet is.

Az olajosmagvak magas ára feltétlenül kifizetővé teszi termesztésüket

Fontos érdekek fűződnek az olajosmagvak termesztésének felkarolásához. Bizonyos nyersanyagokat, üzemi anyagokat nem tudunk külföldről behozni, szükséges tehát, hogy az ipar nyersanyag-szükségletét itthon állítsuk elő, illetve termeljük ki. Az olajosmagvak termesztésének kiterjesztését, a földművelésügyi miniszter azzal mozdítja elő, hogy gondoskodott a termelő olajosmagvak megfelelő áron való átvételéről. Az idei szerződéses olajmagtermelés átvételi árát, mint jelentettük már, megállapították. A napraforgómagért 50, az olajlenmagért 75, a repcemagért 68, a szójababért 60, a rici-

nusmagért pedig 100 pengőt fizetnek mázsánként a termelő vasutállomáson vasuti kocsikba rakva. Ezek az árak kizárólag az idei termésre érvényesek. Azok a termelők, akik már megkötötték a szerződést az 1942. termelésre, de alacsonyabb áron a most megállapított árnál, az átvételkor a fenti magasabb árakat kapják. A mezőgazdasági kamarák is segítségére sietnek a gazdáknak az olajmagok termesztésénél, mert tanácsokat, utbaigazításokat adnak miként vesse, ültesse, ápolja a gazda az olajmagvu növényeket, hogy azok minél nagyobb terméshozamot biztosítsanak a termelőnek.

Közös országos érdekképviseletbe tömörülnek a lótenyésztők

Az állattenyésztés fokozott fontosságára való tekintettel a földművelésügyi kormányzat eddig is szorgalmazta az állattenyésztő érdekképviselet tömörítését és együttműködését. Az állattenyésztés minden ágazatában folyamatban van a különböző érdekképviseleti szervezetek kiépíté-

se, melynek során most a lótenyésztők érdekeltségeinek legszélesebbkörű tömörítését határozták el. Az országban működő különböző irányú szervezetek a földművelésügyi miniszter kezdeményezésére Lótenyésztő Szervezetek Országos Szövetsége néven közös érdekképviseletet létesítenek, amelynek az a feladata, hogy megfelelően megszervezze a lótenyésztés mennyiségi és minőségi fellendülését és az értékesítést központosítsák. A széles keretek között működő közös érdekképviselet munkásságától nagy eredményeket várnak.

A gyümölcsös téli tisztogatásánál gyakran előfordul, hogy szeges cipőkkel másznak fel a fára és súlyos sebeket ejtenek a fakérgen. Ugyancsak súlyos sebek keletkezhetnek akkor is, ha a létrát a fák törzséhez, ágához támasztják, s nem állólétráról végzik a fák téli tisztogatását. Az ilyen módon keletkezett zuzott sebek nehezen gyógyulnak, a fának igen sok erőt kell fordítani behegesztésükre, s amellet könnyen megtelepedési helyéül szolgálhatnak a különböző gomba- és rovarkártévkövek. Különösen könnyen súlyos sebeket okozhatunk a fákon ilyen módon, ha már a nedvkeringés megindult. Ezért tartásuk szem előtt mindig a téli védekezési munkáknál, hogy amíg elérjük a fák törzsét és ágait, a kaparást és tisztogatást a földről végezzük, a magasabb ágakat pedig állólétrával közelítsük meg. Ezek a létrák nemcsak a téli tisztogatási munkáknál, hanem a permetezésnél és különösképpen a gyümölcszedésnél igen jól felhasználhatók, sőt egyenesen nélkülözhetetlenek.

Fokozott gyümölcs és zöldségtermelés Németországban. Két háborus éven keresztül Németországban a zöldségtermelést 138.000 hektárról 180.000 hektárra sikerült emelni. Ujabb egy választmány alakult a gyümölcs és zöldségtermelésre, melynek célja megmutatni az utat a termékek további fokozásának elérésére, mivel a fogyasztás a háboru következtében nagy mértékben emelkedett. A megkezdett munkálatok előterében az üzemek és termelési területek kiválasztása áll, melynél elsősorban a talajviszonyokat, klímát, a fekvést és a közlekedési viszonyokat veszik tekintetbe. A kertgazdálkodásban eddig elért sikerek nyomán nem kétségtelen, hogy ezek az erélyes intézkedések a gyümölcs és zöldségtermelés még nagyobb fokú növelését vonják maguk után. (MNK)

Ujfajta selyem műanyag. Az IG-Farbenindustrie Németországban egy új fajta selyemanyagot talált fel, amely „Perlon-selyem” néven kerül forgalomba. Ezen új fajta selyem jellemzője a magas olvadási fok, mely 270°-n-al fekszik, továbbá a nagyfokú rugalmasság és a természetes selyemnél nagyobb tartósság, valamint a könnyű fajsúlya és nagy használati lehetősége. A perlon-selyemfonal egyedül, vagy egyéb selyemfonalakkal keverve ott nyer majd alkalmazást, ahol erős használatnak van kitéve. A szintetikus selyemfonal nem azt a célt szolgálja, hogy a természetes, vagy műselymet háttérbe szorítsa, hanem hogy azon hiányokat pótolja, melyek eddig a valódi és műselyemmel nem voltak pótolhatók. (MNK)

„Műanyag-mérnök” képző szakiskola. A hal léi mérnöki iskola az egyetlen ilyen fajta szakiskola a kiképzőhelye a német „műanyag-mérnököknek” és ez a cím csak itt nyerhető el. Ezen új szakiskola célja, hogy a gazdaságnak olyan mérnököket szerezzen, akik tökéletesen ismerik az új fajta műanyagokat, úgy kémiai, mint fizikai és alkalmazás szempontjából. Tehát az iskolának nem az a célja, hogy csak „műanyagvizsgáló” mérnököket képezzen ki, hanem gyakorlati alkalmazásukat teljes személyi képességeiktől teszik függővé, így mint kutatómérnök, a szervezés és technológia üzemmérnöke, mint a feltalálók konstruktőre és mint művész nyerhet alkalmazást. A műanyagmérnök iránti kereslet a gyakorlati gazdasági életben rendkívül nagy, különösen azokban az iparágakban, amelyek messzemenően a műanyagok feldolgozására vannak átalakítva, mint pl. az elektrotechnika és a repülőgépgyártás. Ezzel egy új mérnök típus lépett életbe, aki különösen képzett a modern műanyagtechnika feladatainak megoldásában. (MNK)

Csökkent az angol tejtermelés. A Manchester Guardian közlése szerint az angol tejtermelés erősen csökkenő irányzatot mutat, ami annak az eredménye, hogy később állították fel a tejkormánybiztosságot. A konzervtejjel való ellátás is nehézkes, mert az egész országot átfogó szervezet kiépítése csak most van folyamatban és így a kondenzált tej szétosztása teljesen rendszertelenül, az egyes elosztó kereskedők kénye kedve szerint történik. A lakosság elégedetlensége állandóan növekszik nemcsak azért, mert nincs tej, hanem azért is, mert a tejszétosztás egyáltalában nem nevezhető igazságosnak. (B. L.)

CUKOR és ZSIR

MEGTAKARITÁST jelent a 100 képes VÁNCZA kincses receptkönyv. Igyen küldi a VÁNCZA-GYÁR Budapest, 10-es posta

VÁNCZA
sütőpor

A »DELVIDÉK« RADIOJA

1942 január 11-től 1942 január 17-ig

A MAGYAR RÁDIÓ ÁLLANDÓ HÉTKÖZNAPI MÜSORSZÁMAI:

BUDAPEST I. 6.40: Ébresztő Torna — 7.00: Hírek. Közlem. Étrend. Hanglemek 10.00: Hírek — 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálata — 12.00: Fohász. Himnusz. — 12.40: Hírek. — 13.20: Időjelzés. Vizállásjelentés — 14.30: Hírek — 14.45: Műsorismertetés — 15.00: Arfolyamhírek. Piaciárak. Élelmiszerárak — 16.45: Időjelzés Hírek — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven — 21.40: Hírek — 23.00: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven (Hétfőn és csütörtökön eszperantó nyelven is) — 24.00: Hírek.

VASÁRNAP, január 11.

BUDAPEST I.

8.00: Fohász — Szózat — Hanglemek — 8.45: Hírek. — 10.00: Egyházi ének és szentbeszéd 11.15: Evangélikus istentisztelet — 12.15: Levétefelőra — 12.45: Székesfővárosi Zenekar — 13.00: Rádiókrónika. — 13.45: Időjelzés, hírek, vizállásjelentés. — 14.00: Művészlemek — 15.45: Szórakoztató zene — 16.40: Közművelődési előadás — 17.00: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. — 17.20: Magyar nóták cigányzenekisérettel. — 18.10: Nyíró József előadása — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Honvéd kívánság hangverseny — A szünetben kb. 20.30: Sporteredmények. — 21.40: Hírek — 22.10: Hanglemek — 23.00: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 23.25: Szalonötös — 24.00: Hírek.

HÉTFŐ, január 12.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — Közlemények. — Hanglemek — 10.00: Hírek. — 10.15: Hanglemek — 11.20: Gordonka. Ifj. Banda Ede gordonkázik zongorakísérettel. — 11.40: Felolvasás — 12.10: Légierők Fuvószekara. — Közben 12.40: Hírek — 13.30: Honvédeink üzennek. — 13.45: Rádiózenekar. 14.30: Hírek — 15.20: Cigányzene — 16.15: Előadás Dr. Faragó József: Valamo, a szent sziget. — 16.35: Előadás Kerecsy Endre: A rádiótorna új rendje. — 16.45: Hírek 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: A labdarugósport a testnevelés szolgálatában. — 17.35: Szalonzene — 18.10: Előadás — 18.35: Egyetemi Énekkarok — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Heinemann Sándor jazzzenekara. — 19.55: Csevegés — 20.10: Radnai Miklós emlékest. Az Operaházi Zenekar hangversenye — 21.40: Hírek — 22.10: Szórakoztató zene. Hanglemek — 23.25: Magyar nóták és cigányzene — 24.00: Hírek — 0.15: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

KEDD, január 13.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — Közlemények. — Hanglemek — 10.00: Hírek. — 10.15: Hanglemek — 11.40: Divattudósítás. Felolvasás — 12.10: Kiss Ferenc szalonzenekara. Közben 12.40: Hírek. — 13.30: Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat — 13.45: Országos Postászenekar. — 14.30: Hírek. — 15.20: Ének. — 15.45: Zongora. — 16.10: Gyermekdelután. 16.45: Hírek. — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Rádiózenekar — 18.10: Orvosi előadás — 18.40: Orgona — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven 19.20 Magyar nóták hanglemezeiről. 19.45: Vers. — 20.00: A német birodalmi

rádió műsorából Vidám zene a Rajna mellett. — 20.25: Vigjáték: Két ur szolgálja. — 21.40: Hírek — 22.10: Zene — 23.00: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven — 23.25: Hanglemek — 24.00: Hírek 0.15: Uzen az otthon A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

SZERDA, január 14.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — Közlemények. — Hanglemek — 10.00: Hírek. — 10.15: Hanglemek — 11.20: Zongora — 11.40: Külföldi híradó — 12.10: Katonazene — Közben 12.40: Hírek — 13.30: Honvédeink üzennek — 13.45: Művészlemek — 14.30: Hírek — 15.20: Szórakoztató zene Hangfelvétel — 16.15: Közvetítés a Hadimuzeumból. — 16.45: Hírek — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Zongora — 17.30: Elbeszélés — 18.00: Holéczy Ákos jazzgyűltése. — 18.20: Honvédműsor. — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Hány János az Operaházról. Hangfelvétel. Az Operaház január 8-i előadásának közvetítése. Daljáték négy kalandban, elő és utójátékkal. — Az I. felvonás után kb. 20.20: Külügyi negyedóra. — 21.40: Hírek — 22.10: Hány János harmadik felvonásának közvetítése — 23.00: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 23.25: Közvetítés az Ostende kávéházból. A Rajkózenekar muzsikál — 24.00: Hírek — 0.15: Zzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

KÁRTOLÓSZALLAGOKAT

mindenfajta kivételben elsőrendű minőségben szállít

Első Magyar Kártolászallaggyár R. T.

Pestszentlőrinc, gr. Apponyi Albert
Telefon: 146-764utca 8.

CSÜTÖRTÖK, január 15.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — Közlemények. — Hanglemek — 10.00: Hírek. — 10.15: Hanglemek — 11.20: Operarészletek hanglemezeiről. — 11.40: Elbeszélés — 12.10: Magyar Nóták cigányzenekisérettel — Közben 12.40: Hírek — 13.30: Honvédeink üzennek. — 13.45: Rendőrszenekar — 14.30: Hírek — 15.20: Hegedű — 15.40: Előadás 15.50: Ének — 16.45: Hírek — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven — 17.15: Zenei előadás hanglemezekkel — 18.00: Táncczene — 18.30: Gazdasági előadás — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Gitár — 19.30: Reményik Sándor emlékestje. — 20.00: A Poltronieri-vonósnégyes. — 20.20: Elbeszélés — 20.40: Régi hangosfilmek kedvelt dalai — 21.40: Hírek 22.10: Gigli és Luca énekel. Hanglemek 22.40: Katonazene — Közben 23.00: Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. — 24.00: Hírek — 0.15: Uzen az otthon A Vöröskereszt bajtársi rádió szolgálat.

PÉNTEK, január 16.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — Közlemények. — Hanglemek — 10.00: Hírek. — 10.15: Hanglemek — 11.20: Hanglemek — 11.40: Mít egyék az egyéves gyermek — 12.10: Rádiózenekar — Közben 12.40: Hírek 13.30: Honvédeink üzennek — 13.45: Székesfővárosi Tűzoltózenekar — 14.30: Hírek 15.20: Sovinszky László szalonzenekara. — 16.15: Rádióposta — 16.45: Hírek — 17.00: Hírek

Ozv. dr. Vécsei Jenőné kozm. szalonjában Zombor, Petőfi u. 6. (Nemzeti mozival szemben) kikezelik minden szépséghibáját. Zsíros korpáshaj ellen, hajhullás, kopaszodás megelőzése villanval, quarz-kezelés. Hölgyeknek és uraknak. Hajregenerátor öszülő hajnak visszaadja eredeti színét. Vitaminos, hormonos krémek, arcvizek, puderek stb.

szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Cigány zene és tárogató — Közben 17.40: Sporteredmények — 18.15: A nyúl regénye. Előadja Bajor Gizi. — 18.45: Vécsey Ernő jazz zongoraszámai. — 19.00: Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.20: Előadás 19.35: Tosca az Operaházról. Hangfelvétel 21.40: Hírek — 22.10: Cigányzene — 22.30: Előadás — 22.40: Zene és ének — 23.00: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 23.25: Szórakoztató zene hanglemezeiről. — 24.00: Hírek — 0.15: Uzen az otthon A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

SZOMBAT, január 17.

BUDAPEST I.

7.00: Hírek. — Közlemények. — Hanglemek — 10.00: Hírek. — 10.15: Hanglemek — 11.40: Mít nézzünk meg? Az aquineumi szoborműveket a Nemzeti Múzeumban. — 12.10: Cigányzene — Közben 12.40: Hírek — 13.30: Honvédeink üzennek 13.45: Művészlemek — 14.30: Hírek — 15.20: Szórakoztató zene — 16.10: Ifjúsági rádió — 16.45: Hírek — 17.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15: Beszkártzenekar — 18.15: Költők és asszonyok (Humoros anekdoták a toli mestereiről) Felolvasás — 18.25: Zongora 18.50: Hongkong Felolvasás — 19.00: Hírek, magyar német és román nyelven — 19.20: Innenlonnan 19.45: Koréh Endre magyar nótákat énekel — 21.40: Hírek — 22.10: Táncoljunk — 22.25: Hangképek a magyar-német válogatott kosárlabdamezőzéséről. — Közben 23.00: Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 24.00: Hírek — 0.15: Uzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Felszabadultál

Ne felejtse el soha ezt az örömmünepet. Örizz meg emlékeztetben. S ha ismét át akarod élni a szent és magasztos pillanatot, olvasd el a Délvidék

1942 évi

naptárát

Részletesen leírja azt a harcot, amelyet érted folytatott a honvédség. A nagy háboruban kis epizód, de nekünk a legszentebb és legnagyobb. Végigvezet az összes harctereken és képekben is bemutatja a háborút a mai napig. Megtalálod a naptárban a Délvidék boldog feltámadását, ahogy dicső hadseregünk egymásután szabadította fel

Szabadtát,
Zombort,
Újvidéket,
Bezdánt, Orszállást,
Topolyát, Csantavért,
Verbászt, Szenttamást,
Temerint, Óbecsét,
Adát, Moholt,
Péterrévét, Bácsföldvárt,
Kulát, Csonoplyát stb.

A magyar páncélosok lerohantak a Dunáig, az ősi magyar határokat.

Minden magyar család asztalán legyen ott a Délvidék Gazdák naptára. Kapható minden újságárusunknál.

Ára 50 fillér

A titkok folyosója

A „Délvidék” eredeti regénye • Irta: Kozma Béla

III

Parker ezredes szélesre nyitotta az ajtót az érkezők előtt. Mikor Marion és huga beléptek, az inas éppen az utolsó fűrészpornyomokat igyekezett eltüntetni a vörös szőnyegről. A hölgyek várakozásteljesen álltak meg a beláratnál és tekintették mohó kíváncsisággal nvargalásztá végig a tágas hall minden zugát, majd csaldótlan tapadt Arlingtonra.

— Hol az Afrodite-szobor? — kérdezték mindketten csaknem egyszerre.

Arlington nem állhatta meg, hogy el ne mosolyodjék.

— Látjátok, ilyenek vagytok ki, nők. A helyen kerámia legszebb termékei hevernek itt előttetek halomra gyűjtve — és itt a vázákkal, serlegekkel és urnákkal roskadásig megrakott asztalokra mutatott — és ti nem ezt a sok remek alkotást csodáljátok, hanem azt reklamátiátok, ami nincs itt!

— Férjescském maga nagyon szigorú ma hozzánk — fenyegette meg tréfásan rózsás ujjacskáival Marion a férjét. — A kíváncsiság valóban asszonyi sajátosság, de ne felejtse el, hogy én a bűnös most ennek fölkelésében, mert már hetek óta annvit és oly nagy rajongással beszél arról a szoborról, hogy előadása nyomán igogal lehetünk kíváncsiak.

— Csak érthető, ha szeretnének már látni — toldotta meg Dolly a nővére szavait.

Nos ez a kíváncsóság volnak teljes mértékben kielégülhet, mert a látást itt fogjuk felbontani. — felelte lord Arlington.

— De hiszen már nvitva van! — kiáltott fel Dolly a látást mustrálva.

— A tetejét fölfeszíttem hogy holnak ne kelljen a bizottság jelenlétében feszítövással bajlódnunk. Ezen belül azonban három göngyölet van még, mindenike lepecsételve. Ezeket a pecséteteket, amelyeket az athéni muzeum igazgatója bélyegzett felül, a saját kutatói reputációm érdekében nem vághatom fel, csak a muzeumi bizottság tagjainak jelenlétében. Még egy fél-napi türelmet kérek tehát, holnap délelőtt szemetek láttára fog kiemelkedni ebből a ládából kíváncsiaságotok tárgya.

— Akárcsak a tenger habjaiból Afrodite Anadyomené — iréfálkozott Sir Robert, akinek sötét zakója egészen szürke volt már a rátapadt portól és avagtól.

— Tehát a mai napon semmiesetre sem láthatjuk? — kockáztatta meg a kérdést megegy-szer Dolly.

— Semmiesetre sem — jelentette ki nagyon határozottan Arlington.

— Akkor... inkább nem utazom el holnap. — Pedig már előre örültem a szerencsének, hogy elkísérhetem — szolt közbe Robert és a hangján érezni lehetett, hogy ez a kijelentés több, mint udvariasság. Dolly azonban még nem hagyott fel a délutáni durcássággal.

— Korai volt az öröme — felelte, csak hogy bosszantsa. — En különben sem vonaton utazom.

— Hanem?

— Természetesen repülőgéppel. — jelentette ki a villág legmagátólértetődőbb hangján.

— Repülőgépen?

— Mit csodálkozik ezen? Csak nem képzeli, hogy napokig fogok bumlizni, mikor pár óra alatt ott lehetek!

Az inas lépett be ebben a pillanatban és tálcán névjegyet nyújtott át Arlingtonnak. A névjegyen ez állt:

JONATHAN SWIFT
CHICAGO.

— Halljátok csodát — fordult Arlington nevetve a társasághoz. — A „Gulliver” szerzője feltámadt haló poraiból és engem tisztel meg a látogatásával.

Általános nevetés közben járt kézről kézre a különös névjegy. Hogy valakit Swiftnek hívjanak és Jonathánnak, ez csakugyan nem mindennapi eset.

IV.

— Mister Swift — jelentette az inas, Arlington intett, az ajtó szárnya feltárukt és belépett, sőt valósággal begurult rajta az irlandalmi patinájú név gömbölyűre sikerült viselője. A küszöbön mélyen meghajolt, majd közvetlenül Arlington elé lépett, szinte az orra alá állt.

— Mit óhajt uram? — kérdezte a lord. Az apró kis ember körülnézett és miután megbizonyosodott róla, hogy a párnázott szárny ajtó bezárult mögöttük és as zobában csak ketten vannak, valami különös, idegenszerű kiel-téssel megszólalt:

— Fontos és halasztást nem tűrő ügyben szeretnék...

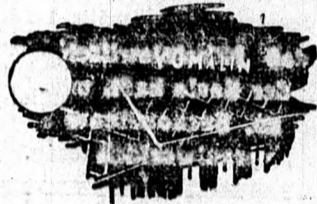
— Igen, ezt már jelentették — vágott a szavába a lord, aki sehogysem értette, mit is akart tőle?

— Üzleti ügyben... Gyáros vagyok, Chicago legnagyobb husfeldolgozó üzemének tulajdonosa. Hetezer embert foglalkoztatok.

Folytatása következik.

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

„Vomalin”! Was für eine Reklam! Die beleuchtet die ganze Straße.

So eine Reklam muß sehr viel kosten.

Das zahlt sich aus. Die Reklam ist ebenso wichtig als die Qualität.

„Vomalin”! Micsoda reklám! Az egész utcát megvilágítja.

Ilyen reklámnak nagyon sokba kell kerülnie.

Ez kifizetődik. A reklám éppoly fontos, mint a minőség.

Szószedet

der Kupferstich, -s -e rézmetszet
beleuchten, -te, h. -t megvilágít

wichtig

fontos

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

(79)

? KI A TETTES ?

— Hát nem tudja, szép asszonyom, hogy Gurn, a rablógvilkos... az aki azt a gazdag angol urat megölte... nos tehát csak az imént olvastam az újságban, hogy ma reggel végezik ki, theát...

Lady Beltham kétségbeesett kézmozdulatot tett.

— Ne haragudjék, szép asszonyom... tehát mondom roppant nyugtalan voltam... előbb nyomába akaram szedődni, lenn megvárni, de aztán meggondoltam magam, előre engedtem és utána jöttem... micsoda piszkos egy negved... alig bírtam idetalálni. Az ajtót nyitva találtam és nem tudva, vajon itt van-e még, vagy már elment... bátor voltam feljönni, de most már megnugodva megyek el... miután látom, hogy itt van... Valgrand ur... és igen boldog önnel egvütt asszonyom... még egyszer bocsánat... Végre fölkelte Charlot, hogy eltávozzék és Gurn felé fordulva mondta:

— Nemde Valgrand ur, megbocsát?

Azután, hogy utra nem kapott választ, gyermekszéggel lady Beltham pártfogását kérte:

— Nemde asszonyom, megfogja neki mondani... ha meggondolja, hogy aggódtam érte és azért jöttem, nem fog haragudni, no de most, hogy megnugodtam róla, hogy nincs semmi baj, igazán nvugodtan távozom...

Es az öreg Charlot meggörnyedve, apró lép-tekkel lassan távozni készült. Távozás közben az ablak felé pillantva tekintete megakadt az alig kezdődő virradat halvány fényénél, szemei előtt feltűnő látványon ami a piszkos ablaku kereten át mint távoli bizonytalan ködkép rajzolódott le a fésötét háttérben.

Nagy szabad tér tárult szemei elé a boulevard Arago sarkán, mely a fogház magas falát határolta. Ez a tér körüskörül feketélett a sokaságtól és határozatlan tompa zaj hatolt be a szobába.

Charlot, akít ez a látvány helyére szöge-zett, fölemelte reszkető kezét és mintha rögtön megértette volna:

— Ah! Istenem! — rebepte reszkető aikakal, ott kell végbemenni a kivégzésnek... ott állítják fel a verpadot... igen, ugy van, folytatta, egészen az ablakhoz lépve és homlokát az ablaktámlához szoritva... látom a dolgokat... deszkák, gerendák... igen, igen, ez a guillotin itt végzik ki a...

Charlot rémes fájdalomkiáltással fejezte be mondatát, rögtön ezután tompa zaj hallatszott, mint mikor egy emberi test vágódik a padlózaton.

Charlot hátulról lesújtva, élettelen tömeg gyanánt esett össze, mialatt lady Beltham iszonyodva hátrált ökleibe harapva, nehogy az iszonyattól sikoltásba törjön ki.

Gurn felhasználta azt a pillanatot, mikor a Valgrand derék szolgálja hvpnotizálva az eléje táruló gvászos látványtól, mozdulatlanul helyére sebezve állott az ablak előtt, hátt fordítva Beltham lord gvilkosának — emez hosszú kést rántott elő és a szerencsétlenre ugorva, a kést markolatig döfte két válla közé. Charlot összeesett. A sebben maradt kés megakadályozott minden vér kiömlést. Élt-e még a szerencsétlen, vagy a halál már bevégezte munkáját?

Lady Beltham rémülettel nézte az áldozatot. Gurn hirtelen durván karon ragadta és maga is Irtozatosan feliszotott állapotban az egymásután következő tragikus események fölött, amelyek oly gyorsan követték egymást ezen az iszonyatos éjjelen, magához vonta a félhalott lady Belthamot.

— Jöjj!... fussunk!... meneküljünk! — mormogta és elvonszolta magával a félhalott nőt.

XXX.

A VÉRPADON

A lassan kezdődő virradat még alig osztalta el a sötétséget. A reggeli csipős hidegben enyhe szellő lebegett a fák lombjait. Szép téli napra virradt fel Párizs közönsége, mely a fogházat körülövező Montparnasse, Port-Royal—

Saint-Jaques és különösen az Arago boulevardot teljesen ellente.

A tömeg hangos, vidám csoportokból verődött össze, amelyek a legtávolabbi városnegvedekből érkeztek. A környező vendéglők, kávéházak, borkimérések teljesen el voltak lepvé, azok pedig, akik nem voltak olyan szerencsések, hogy helyet kapjanak, rögtönzött tábori konyha felét ütötték össze a magukkal hozott hideg ételekből. De valóban Párizs népe volt-e ez teljes tömegekben? Nem. Legnagyobb részét kétféle fajta volt ebben a tömegben képviselve: az egyik a későn hazatérők raja, amelyhez az a válfaj is tartozott, mely jó ürügynek veszi a kivégzést arra, hogy ez éjjel le ne feküdjék, nehogy elmulassa a véres látványt, a másik a hajléknélküliek nagy tömege, mely még a téli évszakban is tűzhely nélkül csavarog ideoda a sötét éjszakában s ahonnan előbb-utóbb a bűnösök kategóriája fakad ki.

Habár a hatóság nagy gondot fordít arra, hogy a kivégzést mindig csak a legutolsó pillanatban hozza nyilvánosságra éjjel után már mindenütt sugdosták. A „La Capitale” egy éjjeli kiadása szerte röpitette a gvászos hírt az egész nagy metropolisban és reggel két órakor a Belleville városnegved oldalán, a Montrouze negyed házikóiban, a nagy vásárcsarnokok körül, az Abbaye de Thélème fényes éjjeli montmartrei mulatóban, no meg a Monico-ban is szátrólszáira adták a szenzációs hírt.

Egyébként az újságíróknak gondjuk volt arra, hogy éberem tartsák a közönség érdeklődését, előre hirdette, hogy az igazságügyminiszter vizszavetette a gvilkos kegvelmi kérvényét, azután közölték Barberoux mester kihallgatását a köztársaság elnökénél. Ezután már könnyen ki lehetett számítani, hogy a kivégzés csak órák kérdése.

Most már arról beszélt mindenki, hoevan fog a gvilkos viselkedni. Bátran fog-e haladni a guillotin felé, vagy pedig mint élettelen tömeget fogják őt előretaszítani, hogy aztán a hőhersegédek a nyaktlító alá hajtásák fejét.

Francois Bonbonne, a „Szent Antal dísznaja” című kocsmá tulajdonosa ökleivel vágott magának utat a sűrű tömegben át, nyomában klienseinek egész serege, akik meghuzódtak a kocsmáros magas természetének árnyékában, rá bízva, hogy hatalmas ökleivel utat törjön a maga és csordája számára.

(Folytatása következik.)

Japán népesedés-politikai tervgazdaság

A japán kormány olyan tervet hozott nyilvánosságra, amely szerint a tulajdonképpeni Japán népessége 1960-ban el fogja érni a százmillió lélekszámot. Ez a terv négy fontos pontból áll:

1. A népesség szaporodásának állandó fokozása.
2. A többi nemzetek megelőzése a természetes népszaporodás arányszámára nézve.
3. A katonai és ipari emberszükséglet állandó fedezése.
4. A népesség megfelelő szétosztása, hogy Japán ázsiai vezetőpozícióját megtarthassa.

Abból a célból, hogy a japán családok legnagyobb részének öt gyermeke lehessen, a japán császári kormány rendeletekkel előmozdítja a fiatalság házasságkötését, a sokgyermekes családok a napi szükségletek beszerzésénél előjogokat kapnak és a venereás betegségeket állandó ellenőrzés alá helyezik. A terv szerint a házassulandók életkorának alsó határát három évvel csökkentik, a gyári munkások számát korlátozzák, a házassági kölcsönök 20%-át minden gyermek születésekor elengedik, a népes családok adómérséklésben részesülnek; az agglagényadó jövedelmét jutalomképpen a sokgyermekes családok között osztják ki, az egészségügyi szolgálatot újjászervezik, hogy csökkentés a csecsemőhalálozások számát, a szegénysorsu sokgyermekes családok gyermekeinek nevelésére tanulmányi segítyt osztanak ki, végül a sokgyermekes szülőket kitüntetésben és jutalomban részesítik. Utóljára a császári hercegnő születésnapján, 1941 november 3-án több mint tízezer sokgyermekes család kapott jutalmat.

A mostani japán birodalomban állandóan azt a felfogást képviselik, hogy a születések számának csökkenése egyenlő volna a japán nemzet bukásával. A gyermeklétszám emelését a jelenlegi nemzeti birodalom kötelességének tartja a fajjal, az állammal és a történelmi hivatással szemben, ami mellett az egyéni jólét szempontja elhomályosul.

A japán népesség mai elhelyezkedésére nézve egyébként az jellemző, hogy a japán fajnak a világon való szétszórtsága korántsem olyan nagyfokú, mint a legtöbb európai fajtáé, amely az egész világot benépesíti. A mostani világháború kitérése előtt, 1938 október 1-én

mindössze 1,059.000 japán tartózkodott külföldön. Ebből 418.000 fő Mandzsukuoban, 170.000 Braziliában, 152.000 Hawaiban és mindössze 116.000 az Egyesült Államokban. Érthetően sok japán élt Kinában is, de ezeknek a száma nem érte el a százazretet. A Fülöp-szigeteken pedig mintegy 26.000 volt a japánok száma. A külföldön élő japánoknak több mint a fele Ázsiában élt. Amerikában 343.000, Ausztráliában, illetve az odatartozó szigetvilágon (Hawaii) 155.000. Európában már mindössze 2807 japán jutott el. Afrikában meg összesen 213 japán élt ebben az időpontban. A történelmi fejlődés úgy hozta, hogy mire a japánok is megindultak volna a többi világrészek felé, akkorra ezek a határok körülbelül el is záródtak előlük, mert a fehér faj tudatosan gátolta a japánok szétszóródását, fokozva ezzel a szigetek népének belső feszültségét és kifelé gyakorolt feszítőerejét is.

Nyiltér*)

A tűzkár után rendbehozott üzletemet, új áruval felszerelve, jól szortirozva újra megnyitom. A víztől károsodást szenvedett árut olcsóbban adom. Kérem a n. é. közönség szíves pártfogását.

Zombor, 1942. január 11.

Kersch Gyula
divatáru kereskedő.

*) E rovatban közöltekt nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETMEY

Az Ö és Ujsziváci Ipartestület bérbe adja vendéglőjét a berendezéssel 1942. április 1-től. Szóbeli árverezés február 8-án 14 órakor az Ipartestületben, közelebbi felvilágosítást minden csütörtök és vasárnap délután az Ipartestületben.

Az előjáróság.

ÁRVERÉSI HIRDETMEY.

Unkentes árverésen eladásra kerül lakóház beltelekkel cca 400 szögöl területen, Zombor, Szent István uti (Bezdáni ut) szőlők városi ház-csoportból a Rudakov ház felé f. é. január hó 13-án d. u. 5 órakor dr. Deák Imre ügyvéd irodájában, ahol az árverési feltételek előzőleg is betekintheők.

Jól jegyezze meg a címet! a legszebben és a legszakszzerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a z Erzsébet ligetnél

Bőrkabátok festését is vállalom!

VAN MÁR NAPTÁRA?

Ha nincs, akkor azonnal rendelje meg. A Délvidék naptára 50 fillér és abban mindent megtalál, ami érdekl. A naptár árát postabélyegben is beküldheti kiadóhivatalunkba.

M O S T nagy választékban kaphatók kályhák, takaréktűzhelyek, varógépek ródlik, szánkók és korcsolyák **M Ü L L E R** vas és műszaki kereskedésben Zombor

A kiadásért felel: Illés Sándor. — A szerkesztésért felel: Muhl János. — Nyomatott Bosnyák József körforgógépén, Zombor

Apróhirdetések

Apróhirdetések ára a Sajtókamara által megállapított, a Miniszterelnökség által jóváhagyott és december 1-én életbelépett tarifa szerint szavanként 10 fillér. Terjedelmi minimum 10 szó. Jelíges hirdetések kezelési költsége 20 fillér. Csak felülbélyegzett jelíges leveleket továbbítunk. — Kérdezősküldésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Fiatl irodai munkatérőt keresünk azonnali belépésre. Ajánlatokat fizetés megjelölésével „Iroda” jelíggel a kiadóhivatal továbbít.
a-1149-f

Bezdánban Varga Lászlónál 1200 négyszögöl szántóföld eladó. gróf Teleky utca 18.
a-1147-Ack

Sohr Imréné kisköszegi szülője szabadkézből eladó, vagy felibe kiadó. Érdeklődni: Bezdánban gróf Teleky utca 13.
a-1148-Ack

Fiatl jómunkás borbélysegéd azonnal felvételt. Kiss András, Bezdán.
a-1136-ack

Bezdánban, Csapó Istvánné küllődi erdő mellett levő 6 hold földje eladó. Gróf Széchenyi utca 46.
a-1137-ack

Elsőrendű magyar festőktől képeket eladók. Megtekintheők: Berecnél Zombor, Hitler körút 14. II. emelet.
a-1138-f

Keresek takarítónőt lakásért. Jelentkezés: Nagytemplom utca 22.
a-1142-f

Kertészek figyelmébe! Karácsonyfaágak, duplalevelű (ezüst) minden mennyiségben, kilogrammonként 30 fillérért kapható. Kohut Péter, Zombor.
a-1143-f

Jókarban levő ház, melléképítményekkel nagy telekkel, fűszőlő és gyümölcsfákkal, szabadkézből olcsón eladó. Orgona utca 33.
a-1144-f

Vállalat keres tisztviselőt. Lehet kezdő is. Jelentkezni: Bizalom Gazdasági Szövetkezet”. Basa utca 3.
a-1145

Idősebb magános nyugdíjas hivatalnoknő 1 szoba-konyhás lakást keres katolikus családnál, melléképítményekkel, ahol nyugalmas otthont talál. Cím: Scheres Mariska, Rákóczi ut. a-1140-f

Veszek kamillát, kakukkfűvet, mályvagyökert, édesgyökert, borókabogyót, ánizst, köményt, édes-köményt és más gyógynövényt. Mintával ajánlatot kérek Krumenacker József, Ada.
a-1114

Endlőzég Singer gyártmány nagyon jó karban, eladó. Lédererné, Széchenyi krt 29.
a-1141

Ujszerű kalapácsosdarálókat, répvágókat, morzsoló és szecskavágókat raktárról szállít. Műtrágyaszórókra, kanalas-vetőgépre rendelést felvesz a KUHNE cégvezér Bács-Bodrog megyei főképviseleje: KNEZY PÉTER, UJVIDÉK, Petőfi u. 12.
a-1139

Tollat veszek és eladok minden minőségű utat és öregret rendez napiárban. Meghívásra házhoz megyek. Wolkenstein, Zombor, Zsinagóga utca 9.
a-1078-f

„Bácskai Gazdasági Egyesület” keres egy magyarul, németül beszélő és írni tudó pénztárnokot, akinek gazdasági iskolai végzettsége is van, gépírásban és könyvelésben is jártas gyorsírni tudok előnyben. Jelentkezni az Egyesületnél, Zombor, Rákóczi ut 43.
a-1146

HA SZÉP ÉS JÓ, MODERN BUTORT AKAR, forduljon bizalommal, Schmidt Fülöp műbutor és épületasztalozhoz Zombor, Barát utca 4.
a-484

Falapatok nagyban és kicsinyben. Müller vaskereskedésben. Zombor.
a-1135

Jól főzni tudó mindenesleányt vagy aszszonyt keresek. Muszolini ut 4 (Vlaics-ház). Jelentkezni délelőtt.
a-1134

Vedéglő, jóforgalmu, amelyben a DMKSZ otthona van, berendezéssel együtt eladó. Orszállítás, Fő-ucca 158.
a-1132-f

BÉRELNÉK kb. 100 holdat a Bácskában. Irásbeli ajánlatokat „Bérlet” jelíggel a lap kiadójába kérek.
a-1130-f

Bezdánban Orbán Győrey háza eladó. La kik Barta Károly utca 51.
a-1115-Ack

Harmonikát, regisztereset, zongorabilenttyűvel keresek megvételre. Ajánlatot ár-megjelöléssel Klinovszky Ferenc, Nemes Militics.
a-1150-f

UDVOZLÓKARTYÁK minden nvelven.
AJÁNDÉKTÁRGYAK
KANITZ C.
és FIAI
BUDAPEST.
V., Dorottva-u. 8.